

הדמן הירוק

המחקרים קובעים והלקוחות מרוצים
בי קיור לייזר יעיל בטיפול בכאבים ודלקות

ראה פרטים בעמוד 11

שבועון הקיבוצים ● מס' 1688 ● ט"ו בתמוז תשע"ט ● 18 ביולי 2019

חברים מספרים על עמוס עוז

עמוד 12

ירוקים מתמיד! לקבלת העיתון במייל, צור קשר בדוא"ל: ttova@kenes-media.com

התחרפנתם?

יו"ר מרצ לשעבר חיים אורון (ג'ומס) התראיין לגל"צ וסיפר על יוזמה שהוא מריץ לשיתוף פעולה פוליטי של העבודה, מרצ וברק וכן חד"ש ואחמד טיבי. הרעיון הזה נפוץ בקרב חוגי מרצ מאז הבחירות. למשל, יו"ר הנהלת מרצ ומנכ"ל גבעת חביבה יניב שגיא, פרסם אף הוא סדרת מאמרים ברוח זו בעיתונות הקיבוצית. אורון סיפר שנפגש עם ברק, שהקשיב להצעתו בעניין.

אין סיכוי ליוזמה הזאת. חד"ש וטיבי חוזרים לרשימה המשותפת, יחד עם המפלגות הרדיקליות אפילו יותר מהן, מפלגות הקנאות האסלמית. גם אינני מאמין שמפלגת העבודה וברק היו משתפים פעולה עם רעיון העווים הזה. אבל עצם העובדה שרעיון כזה נתפס כראוי, מעוררת חלחלה.

אחמד טיבי היה יועצו של רב המרצחים ערפאת. במתקפת הטרור של שנת 2000, כאשר ערפאת שלח את אנשיו לפיגועי התאבדות המוניים ברחבי ישראל, אחמד טיבי הצטלם שלוב זרוע עמו לנוכח אספסוף פלסטיני משולהב, כאשר הראיס צווח שוב ושוב "מיליוני שאהידים בדרך לירושלים". זה פרטנר לשיתוף פעולה פוליטי?

חד"ש שוללת את קיומה של מדינה יהודית, עופר כסיף יוצא נגד חוק השבות "הגזעני", ולאורך כל שנותיה בכל עימות תמכה באויב ובמלחמתו נגד ישראל. גם במלחמת "צוק איתן", שבה נכדו של ג'ומס נפצע פצעים קשים, חד"ש תמכה באויב. זה פרטנר לשיתוף פעולה פוליטי?

חד"ש וטיבי דוגלים ללא סייג בתביעת "זכות" ה"שיבה", כלומר בהטבעתה של ישראל במיליוני פלסטינים. הם מעולם לא הביעו נכונות להתפשר על כך. האם ג'ומס סבור שזאת עמדה לגיטימית, של שותף פוליטי לגיטימי?

ג'ומס אמר, שיש לשנות את מערכת היחסים הקיימת היום בינינו לבין ערביי ישראל, שבה הערבים הם "מערבבי הטיח" והבית הוא שלנו. למה הוא מתכוון? גם הוא מתנגד לפתע לכך שמדינת ישראל תהיה ביתו של העם היהודי, מדינת הלאום של העם היהודי? שמא הוא חותר לחלוקת הארץ, כך שמן הקו הירוק מזרחה תהיה מדינה פלסטינית עצמאית ריקה מיהודים, ומן הקו הירוק מערבה תהיה מדינה דו־לאומית?

משהו רע קורה לשמאל הישראלי. אובדן הדרך, אובדן המצפן ואובדן עשתונות. המכות שספג בבחירות לא גרמו לו לחשב מסלול מחדש, ולבחון כיצד הוא חוזר לחיק עם ישראל, אלא המריץ אותו דווקא ללחוץ על הגז מטר לפני התהום.

אורי הייטנר, אורטל

70 לגבעת חביבה

ב"הזמן הירוק" (11־07) פרסם יובל דניאלי מאמר לציון 70 לשנה לגבעת חביבה. המאמר קצת טכני בהתחשב במעמדה המיוחד של הגבעה בין חברי הקיבוץ הארצי, אך כצפוי הוא יצר גם אצלי פרץ של זיכרונות. הגבעה מילאה תפקידים רבים ומגוונים בתקופות השונות ובחרתי מכולן את העבודה עם ארבע משלחות י"גמלים של השומר הצעיר סביב שנות ה־80 ובתוכן משלחת "הלכתי להיות י"ג ". בתקופה ההיא הגבעה כבר הייתה מפורסמת בתנאים הטובים אשר הציבה לאורחיה ובהם במיוחד המטבח שפעל שם. מצב האכלוס בתקופה בה מדובר איפשר לשומר הצעיר כניסה חופשית בכל עיתוי שנבחר. בשנים ההן עסקנו בכתיבה מסיבית של תכניות עבודה וביחד עם זאת דאגנו לצייד את הי"גמלים בתכנים ובעזרה הטובים ביותר למילוי התפקיד אשר לקחו על עצמם. פעם בשבועיים היינו מגיעים לגבעה על מנת לקיים בה את מה שכונה בעת ההיא "בית הספר של המשלחת". האירוע היה נפתח בהרצאות, עובר לכתיבת תכניות העבודה השונות בסיוע מנחים ובערב תכנית חגיגית. הוא היה מסתיים בצהרי יום המחרת. חשוב לה זכיר מספר מהמסייעים אשר עבדו אתנו ובהם צבי כסה, ענת מאור, שלמה ברלב ז"ל, ישראל רינג ז"ל ורבים נוספים.

בתולדות השומר הצעיר לא נכתבו כל כך הרבה תכניות הדרכה כפי שהיה בתקופה אשר בה מדובר. אולם בסופו של דבר הגעתי למסקנה, כי אין שימוש אמתי בתכניות הללו. הסתבר, שתכנית העבודה שימושית כמעט אך ורק בעת כתיבתה, מאחר והמדריך העוסק בכך משתמש בחומר הנלמד תוך כדי הכתיבה. אולם כאשר הכתיבה מסתיימת, כמעט שאין בתכנית הזו כל שימוש. המסקנה הייתה, כי יש לתכנן בסיס של עקרונות למבנה העבודה החינוכית, אשר המדריך וחניכיו יבנו בעזרתו את רצף המפגשים שהחליטו עליהם וישתפו פעולה לפי היגיון שיטת הארגון הבלתי פורמלי אשר פיתח ראובן כהנא. זאת, בניגוד לניסוח השגוי של "חינוך בלתי פורמלי" שהתפתח מאוחר יותר. בהמשך כידוע, עברה התנועה הקיבוצית כמעט רק לפעילויות ש"שינים מסוג שונה, שהן קלות ומושכות יותר מהדרכה על אף שגם הן חיוביות בהחלט. אולם על חינוך קשה באמת לדבר, כאשר עיסוק האחראים הוא כמעט רק בתחום הארגוני מעיקרו. בהמשך התפתחו פעילויות רבות בגבעה ואנו עברנו לבצע את בתי הספר של המשלחות בפלך, אשר הקמנו שם בעת ההיא מרכז הדרכה עם תפוסה של כ־120 מקומות לינה שבנו עבורנו במסגריית קיבוץ אילון וכמו כן סופק לנו מטבח מאובזר על ידי הסוכנות. הי"גמלים ראו בצעד הזה דבר בעתו מכיוון שהם נטו לבקר את העדר העבודה העצמית המתקיים בהכרח בגבעה. לבסוף גם פלך נלקח מאתנו כיוון שמובילי הקבה"א החליטו למסור אותו לגרעין של מודטים.

גדעון שפירא עין־השופט

מתגייסים להצלתה של ליאת לנגלבן־לרר מקיבוץ כפר סאלד

ליאת והילדים, אלה ואלון

ליאת לנגלבן־לרר (45) מכפר סאלד, זקוקה לטיפולים מצילי חיים בגרמניה ואוסטריה, בסך 150 אלף דולר, ולשם כך ישנה בקשה להתגייסות לאיסוף כספים למענה. ליאת נשואה לאסף ואמא לאלה (11) ולאלון (בן 9), תצא לטיפול ראשון בחו"ל באמצע החודש הבא.

לפני כשבע שנים אובחנה ליאת כחולה בסרטן השד. היא עברה ניתוח, טיפולים כימותרפיים והקרנות והיה נראה, כי המחלה מאחוריה, אך הסרטן חזר פעמיים והתגלו גרורות. בתקופה האחרונה חלה החמרה במצבה והיא עוברת טיפולים. .

לאחרונה הותאמו עבורה טיפולים אישיים דחופים, במרפאה אונקולוגית אינטגרטיבית באוסטריה, של ד"ר ראלף קליף ובמרפאה בגרמניה של ד"ר ריגדון לנץ, שם תאלץ לשהות מספר פעמים בשנה הקרובה ולקבל טיפולים אימונותרפיים חדשניים, שיעשו שימוש בחוזק המערכת החיסונית בהתמודדות עם הסרטן, יחד עם טיפולים נוספים. אנשים שקיבלו טיפולים אלו, שאינם ניתנים בארץ, זכו להארכת חיים משמעותית וחלקם אף הבריאו.

ליאת: "אני בוחרת בחיים. ליבי עולה על גדותיו כשאני מדמיינת את עצמי מלווה את בתי, אוצרי, גדלה ומתפתחת לנערה ולאישה, מגשימה את תשוקתה לרקוד, ליבי נפתח ומתרגש כשמדמיינת את בני, אהובי, גדל מלא חיים ומוטיבציה, ספורטאי מוכשר ואני לצדו. אני רוצה להמשיך ולתרום מיכולותיי ומניסיון החיים שלי, לאנשים במצבי משבר. אני בוחרת להמשיך ולהפוך את ההתמודדות שלי למקור של עוצמה. אני מרגישה שיש לי עוד הרבה מה לתת ואני יודעת שזה הזמן שלי לקבל. אני מוקירה מעומק ליבי כל אחד מכם שיכול לסייע בתרומה".

עיתוני ההתיישבות מגדילים את החשיפה שלך!

ניתן לקרוא את עיתוני הזמן הירוק, קו למושב, יבול שיא, הרפת והחלב גם באתרים הבאים:

www.tmoshavim.org.il/index.aspx?id=4327
www.ihaklai.org.il
www.fgo.co.il/HTMLs/home.aspx
www.ofek-israel.org.il
www.kib.org.il/yarok.html
www.israel.agrisupportonline.com

תנועת המושבים
האיחוד החקלאי
ארגון מגדלי הפרחים
אופק
קיבוצניק
הפורטל לחקלאות טבע וסביבה

חפשו אותנו בפייסבוק

הזמן הירוק
כנס מדיה
מקבוצת כנס תערוכות

עורך: יעקב לזר Lazar@nachshon.co.il • **מנהלת עיתון**: פרימה זילברמן • **עיצוב ועריכה גרפית**: בני בנגלס
כתבים: ארנון אבני, עלי קדם, שוש גרץ, חני סולומון, יובל דניאלי, אברהם שרון, אבנר רון • **הפקה**: ttova@kenes-media.com טל' 074־7457405 פקס' 074־7457499 • **מזכירת סניף דרום**: אנה רייזנקינד
יועצי פרסום: יעקב קניאל 054־4557780, שי מזרחי 050־6866619 יורם טביבי, 052־2773132
מודעות: ttova@kenes-media.com • **המערכת אינה אחראית על תוכן המודעות**
חפשו אותנו בדף הפייסבוק: הזמן הירוק, קו למושב, יבול שיא, הרפת והחלב עיתוני המרחב הכפרי המערכת והמנהלה היוצרים 6 אור יהודה •

כל הזכויות שמורות. אין להעתיק, לתרגם, לשדר בכל אמצעי, לאחסן במאגר מידע, לפרסם או להפיץ בכל אמצעי כל חלק מן המודפס בעיתון הזה.

סיימתם לקרוא? אנא השליכו את הגיליון לפח המחזור הסמוך למקום מגוריכם.

נתור מארגנת טיולי איכות לחופשה בראש שקט

מונטנגרו – גיאורגפי
GMN

קוטור, רכבי שטח בשמורת הדורמיטור, שייט באגם סקאדר
8 ימים, חצי פנסיון

9.8, 23.8, 13.9, 27.9,
4.10, 11.10

מ- €1,055

אזרבייג'ן – מקיף
AZR

באקו, שמורת גובוסטן, גאבלה, קובה
8 ימים, חצי פנסיון

31.7, 7.8, 12.8, 21.8, 28.8,
4.9, 11.9, 18.9, 25.9

מ- $1,299

מוסקבה וסנט פטרסבורג
RS

מוזיאון ההרמיטאז', שייט אל ארמון הקיץ, סיור לילה כולל שייט במוסקבה
8 ימים, כוכב כפול, חצי פנסיון

5.8, 12.8, 15.8, 26.8,
2.9, 16.9, 26.9, 3.10, 14.10

מ- $1,499

חוויה בדרום הודו
INS

קוצ'ין, מונאר, מודוראי, פריאר, קומרקום
8/9 ימים, חצי פנסיון, טיסות ישירות

14.10, 21.10, 14.11, 19.12,
16.1, 16.2, 5.3, 8.3

מ- $1,599

פורטוגל - מקיף
PO

פורטו, קוימברה, ליסבון
8 ימים, חצי פנסיון

31.7, 7.8, 21.8, 3.9, 26.9,
3.10, 10.10, 11.10

מ- $1,599

מרוקו – מקיף
OR

קזבלנקה, שפשוואן, מרקש, טיול ג'יפים במדבר
11 יום, חצי פנסיון

12.8, 9.9, 10.10,
15.10, 4.11, 18.11

מ- $1,749

אוזבקיסטן
UZB

בדרך המשי, טשקנט, בוכרה, סמרקנד
9 ימים, חצי פנסיון

1.9, 15.9, 13.10

מ- $1,864

סין בנוסח סצ'ואן
CH

שנגחאי, שיאן, צ'נגדו, בייג'ינג, נסיעה ברכבת המהירה "בולט"
12 יום, חצי פנסיון

11.9, 25.9, 13.10

מ- $2,040

סקנדינביה המופלאה
SC

קופנהגן, מעבורת לילה לאוסלו, ברגן, אזור הפיורדים, הלסינקי, שטוקהולם
11/12 יום, 4 ארוחות ערב

4.8, 13.8, 20.8

מ- $2,199

לפלנד-ספארי חורף
LAP

שייט בשוברת קרח, נסיעת לילה לצפיה ב"זוהר הצפון"
6 ימים במלון 4* SANTA CLAUS
פנסיון מלא

6.3, 11.3, 1.3, 25.2, 20.2,
16.3, 21.3, 26.3, 31.3, 5.4

מ- €1,995

תאילנד למשפחות
FZH

כולל נופש בפוקט
13 יום, חצי פנסיון,
10 ארוחות צהרים/ערב
7.10, 12.8, 22.7,
13.10, 15.10
לאדם, זוג + ילד

מ- $2,365

בורמה - ארץ הזהב
BUM

ינגון, אגם אינלה, באגן, מנדלי
10 ימים, חצי פנסיון
כולל 4 טיסות פנים

14.10, 18.11, 18.12,
10.2, 13.1

מ- $2,399

וייטנאם וקמבודיה
ZVC

סאפה, לינה על ספינה בהאלונג ביי, מקדשי סיאם ריפ
כולל טיסות פנים,
12 יום, חצי פנסיון

3.11, 8.12, 5.1, 2.2, 16.2,
1.3, 15.3, 5.4

מ- $2,750

הרפובליקה הדומיניקנית
DOM

טיול ג'יפים, שייט חוויתי בקטמרן, סיור בסנטו דומינגז
10 ימים – 7 לילות במלון נופש בפונטה קאנה – הכל כלול

21.11, 5.12, 9.1, 6.2,
5.3, 9.4

מ- $2,999

דרום אפריקה ומפלי ויקטוריה
SAV

פורט אליזבט,
ספארי ולינה בשמורה פרטית,
נתיב הגנים, קייפטאון, יוהנסבורג
13 יום, 11 ארוחות

10.10

מ- $4,399

יפן פלאי השמש העולה
JPL

טוקיו, ניקו, טקיאמה, קיוטו, נארה, הירושימה,
נסיעה ברכבת "בולט"
12/13 יום, חצי פנסיון

11.9, 25.9

מ- $5,200

שייט בנהר הדואורו – פורטוגל
CDU

בספינה DOURO SPIRIT טיסות, 8 ימים, פנסיון מלא
מדריך מלווה וסיורים

4.11

מ- €2,469

שייט על הריין – ממיינץ לאמסטרדם
CGB

בספינה *4 MS CRUCEBELLE טיסה לפרנקפורט וחזרה מאמסטרדם, 8 ימים, פנסיון מלא, מדריך מלווה וסיורים

11.9

מ- €2,079

נתור
חופשה בראש שקט

המחירים לאדם בהרכב זוגי בחדר כולל א. בוקר (אלא אם צוין אחרת), מסי נמל ודלק, תשר ודמי הרשמה. התאריכים באדום מתייחסים למחיר המפורסם. עד גמר המלאי. ט.ל.ח

*504050
natour.co.il

הממשלה אישרה הרחבת תכנית תל"מ ותקצובה לארבע שנים

ועדת הפטורים במשרד האוצר אישרה בשבוע שעבר את המשך תקצובה של תכנית תל"מ – תעסוקה, לימודים ומגורים לצעירים בני הקהילה האתיופית, לארבע שנים נוספות. כמו כן אישרה הוועדה את הרחבת מספר המשתתפים בתכנית ב־30%. התכנית תורחב גם לאוכלוסיות של צעירים מהפריפריה הגיאוגרפית שאינם בני הקהילה. גיל לין המשנה למזכ"ל התנועה הקיבוצית בירך על ההחלטה והודה למנכ"ל המשרד לשוויון חברתי, אבי כהן סקאלי ולסגן החשבת הראשית יובל רז על עזרתם.

בישיבת מזכירות התנועה הקיבוצית שהוקדשה לנושא זה, הציגו מנהלת התכנית נגה שמיר והמנהלת הפדגוגית יעל בזנר־ברגיל, את ההיסטוריה ואבני הדרך של התפתחות תכנית תל"מ הפועלת כבר 21 שנים ועברו בה כאלפיים צעירות וצעירים מהעדה האתיופית. כיום פועלת התכנית ב־16 קיבוצים ומשתתפים בה כמאה צעירות וצעירים.

נגה שמיר: "הייחודיות האמיתית של התוכנית היא המעטפת של הקהילה והקיבוצים – החניכים זוכים למעטפת עבה של אנשים שמחויבים להם. החל מהקיבוץ, והמשך במלווים ומנהלי הענפים שהם עובדים בהם כולם שותפים בתוכנית ומהווים מודל לחיקוי".

לפני שנתיים עברה התכנית ממשרד הקליטה למשרד לשוויון חברתי – "בעקבות מחאת 2015, ישבו וועדות מקצועיות, בדקו והבינו שהתכניות שנמצאות תחת משרד הקליטה מבדלות אותם. הצעירים הללו שרובם נולדו בארץ, הם במסלול אחר מקליטה". מנהלת תל"מ ציינה לטובה את שיתוף הפעולה עם המשרד לשוויון חברתי, ואת שביעות הרצון הגבוהה מההישגים של חניכי התכנית. עוד אמרה, כי יש הסכמות עקרוניות לגבי ההמשך וכי תכנית ית"ד, התכנית הלאומית לטיפול בצעירים במצבי סיכון, הצטרפו גם הם כשותפים לתוכנית.

מאידך, מסיבות ביורוקרטיות שונות, לא השכילה המדינה לחדש את התכנית בזמן, ולמעשה עצרה את התקציבים ואת קליטת החניכים לתוכנית. "החל מאוגוסט 18 לא נפתחו תקנים חדשים, ואיננו יכולים לקלוט חניכים חדשים. מצב זה יוצר תחושה קשה בקרב הצעירים מהעדה האתיופית ובנוסף אנחנו מאבדים את מקומות העבודה שנשמרו עבורם בקיבוצים. ההסכם הקודם הסתיים בפברואר והייתה לנו הבטחה שתהיה המשכיות ונוכל להמשיך ולקלוט חניכים ברצף, בפועל זה לא קרה. בחודשים האחרונים אנחנו מחזיקים את התוכנית בזכות כספים שאישר המשרד להעביר מיתרה שנשארה בהסכם הקודם ובזכות נכונות התנועה הקיבוצית והקיבוצים לממן את הפערים הנדרשים. החל מיוני 2019 גם הכסף הזה לא מגיע, ובעצם אין תקצוב כלל".

שמיר ציינה כי "בדיוק בשל כך יש בשנה האחרונה עבודה מאומצת למתן וודאות לתוכנית, והבטחת קיומה לשנים הבאות, מתוך הבנה כי חתימה על הסכם לארבע שנים ייתן אורך רוח הן לצעירים והן לכל מי שעוטף את אותם".

מזכ"ל התנועה ניר מאיר התקשר לשרה לשיווין חברתי, ח"כ גילה גמליאל, הודה לה על העשייה הברוכה והוסיף: "אין לי ספק שיחד עם המשרד לשוויון חברתי נמשיך ונפעיל את התוכנית החשובה הזו". כמו כן ציין, כי במשך תקופה לא קצרה, בזמן שתל"מ הייתה ללא "בית ממשלתי", התנועה מימנה מתקציבה את התכנית.

חניכות בתל"מ. התכנית פועלת היום ב־16 קיבוצים עם כמאה צעירות וצעירים

מזכירות תנועת המושבים דנה ביחסים עם הנוע"ל

ההחלטה של תנועת בני המושבים להתנתק מהנוער העובד והלומד ולהתחבר לארגון השומר החדש, גרמה למשבר עמוק בתנועת המושבים. הדי המשבר נשמעו היטב בישיבת מזכירות תנועת המושבים שהתקיימה בשבוע שעבר. מזכ"ל תנועת המושבים, מאיר צור, פתח וטען שהיחס אליו מצד ראשי הנוע"ל היה משפיל ומבזה. "היחסים עם הנוע"ל היו קשים הרבה זמן...רצינו להיפרד מהנוע"ל יש את זה בכתובים ובאמירות... העבודה בתקופה האחרונה הייתה מאוד בלתי אפשרית... לא ידענו כמה בני נוער רשומים לנו במשרד החינוך". צור טען כי בנוער העובד והלומד ביצעו לו שיימינג ברמה ארצית: "הוציאו סרטונים...זה הכל הם...הכל עלי... כל יום מורידים כתבות והכתבים מתקשרים מה קורה...הכל על הראש שלי.. תפסו אותי ברגע חלש...ששר אוצר אמר לי תבוא להיות שר חקלאות ואני אהבל אמרתי אני בא." (צור הודיע באוגוסט 2018 שהוא מצטרף למפלגת כולנו שבראשה שר האוצר משה כחלון, מתוך מטרה להיות שר החקלאות). בישיבת המזכירות אמר צור שהוא ישלים את הקדנציה שלו כמזכ"ל תנועת המושבים, אך לא יתמודד לכהונה נוספת. "אני בסוף דרכי – עוד שנה וחצי שנתיים יש ועידה ובחירות למזכיר תנועה...זה גבול גזרה שבו אני אסיים". עוד אמר כי תנועת המושבים צריכה תנועת נוער עצמאית, אבל "אני מבין שזה לא הולך לקרות עכשיו".

מאיר צור . "היחסים עם הנוע"ל היו קשים הרבה זמן"

אחריו דיבר נשיא מועצת תנועת המושבים, שלום שמחון, שתומך בהחזרת בני המושבים אל הנוע"ל. שמחון הצהיר כי הוא לא מתכוון להתמודד למשרה ציבורית כלשהי וסיפר כי הוא ורעייתו ד"ר ארנה שמחון, דחו הצעה של אהוד ברק להצטרף למפלגתו החדשה. בהמשך אמר: "נקראתי על ידי מזכ"ל התנועה שביקש ממני לעשות הסכם בינו לבין הנוע"ל...ישבנו שלושה לילות כדי לעשות הסכם...אתה מביא שר לשעבר שיעשה לך הסכם ואחרי יומיים אתה מבטל אותו?" הוא דיבר על כך שהניתוק מהנוע"ל יעלה לתנועת המושבים כ־11 מיליון שקלים ואת הטענה שבני המושבים יכולה לפעול ללא סיוע הנוע"ל כינה "מצג שווא". שמחון ביקש שמזכירות התנועה תאשר את מינויו כאחראי על הקשר עם הנוער העובד והלומד והצהיר כי יפעל כדי להחזיר את חניכי בני המושבים לפעילות במסגרת הנוע"ל. המזכירות אישרה את בקשתו.

המהלך של התחברות תנועת בני המושבים להשומר החדש צובר תאוצה, רבים מראשי המועצות האזוריות תומכים בו, ונראה שהמשימה שלקח שמחון על עצמו תהיה לגמרי לא פשוטה. אחד מסימני המשבר – 150 בוגרי "בני המושבים" המועמדים לשנת שירות (ש"שינים) ואמורים לצאת אליה במסגרת המכסה שהוקצתה לנוע"ל, מסרבים להיכלל במסגרת המכסה של הנוע"ל והם מקיימים הפגנות וכנסי מחאה במטרה להביא לכך שמשרד הביטחון יכיר בהם במסגרת מכסה נפרדת של בני המושבים .

(הציטוטים מישיבת מזכירות תנועת המושבים, לקוחים מתוך בקיצור, מקומון מטה יהודה וסובב ירושלים).

קיבוצים למען קיבוצים: חיזוק החוסן של קיבוצי העוטף דרך הפגה בזמן שגרה

בתנועה הקיבוצית יזמו בתקופה האחרונה פרויקט חדש של ערבות הדדית בין קיבוצים, שמטרתו לחזק את החוסן הקהילתי והאישי של קיבוצי עוטף עזה, על ידי אירוח של חברי הקיבוץ, בני הנוער, והילדים דווקא בזמן שגרה. בימי לחימה מפעילים הצוות התנועתי ביחד עם מרכז המועצות האזוריות, הקיבוץ הדתי ותנועת המושבים,חדר מצב לסיוע לקיבוצים, למושבים ולמועצות האזוריות.

אנשי צוות החירום של התנועה נפגשו עם מרבית מהנהלות הקיבוצי העוטף ואנשי המועצות האזוריות שער הנגב, אשכול וחוף אשקלון. הסיורים נועדו לתת מענה מתאים לקיבוצים ולמועצות ולרצונותיהם.

מנכ"לית התנועה הקיבוצית, הדס דניאלי־ילין: "לאחר אירועי הלחימה האחרונים בדרום, הבנו שהמצב בעוטף עזה השתנה ונדרשת תשומת לב אחרת לצרכי הקיבוצים. במהלך הסבבים הקצרים והאלימים אין כמעט יכולת לצאת לפעילות הפגנתית ולקבל את תשומת הלב הרבה שמציעים קיבוצים רבים ברחבי הארץ לתמיכה בקיבוצי העוטף. לכן, בזמן של רגיעה יחסית, תשומת לב זו הינה מבורכת ומאפשרת הפגנת סולידריות וסיוע בבניית החוסן הקהילתי בקיבוצים. פנינו לקיבוצים ברחבי הארץ על מנת לייצר מערך של אירוח הדדי. לשמחתנו, קיבוצים רבים הרימו את הכפפה והציעו מיד פעילויות משותפות ואירוח באתרי הנופש והפנאי הקיימות בקיבוצים רבים".

המזכ"ל ניר מאיר בירך על היוזמה: "אני שמח שיחד עם חברינו בעוטף הגענו לתובנות על דרך הסיוע שאנחנו והקיבוצים ברחבי ישראל יכולים לתרום לחיזוק החוסן הקהילתי של הקיבוצים בגבול עזה. יש מי שבוחר להספיד את הערבות הדדית של הקיבוצים וחברי הקיבוצים למען החברה הישראלית בכלל ולמען קיבוצים אחרים בפרט, ואני שמח שאלו מתגלים בטעותם כל פעם מחדש".

האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM
הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה ע"ש רוברט ה. סמית, ברחובות
המדור ללימודי חוץ

קורס שמאות חקלאית

הקורס יתקיים בפקולטה לחקלאות מזון וסביבה, קמפוס רחובות.

לאור ההצלחה הגדולה של מחזורים א' וב', החלטנו לפתוח מחזור נוסף בתחום השמאות החקלאית.

קהל יעד:
כל מי שמעוניין לעסוק בשמאות חקלאית.

מטרות הקורס:
הקניית ידע בסיסי בחקלאות, מתן רקע כללי על ענף הביטוח החקלאי, אופן בדיקת נזק חקלאי בשטח, לימוד הכנת חוות דעת, סיורי שטח ועוד...

היקף הקורס:
25 מפגשים אחת לשבוע, בימי ראשון בין השעות: 15:00 - 19:00.
5% הנחה תינתן לנרשמים בהרשמה מוקדמת עד ליום ראשון 15.9.19.
למסיימי הקורס אשר יעמדו בכל דרישות הקורס תוענק תעודה מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים בשיתוף עם איגוד השמאים בישראל.

מועד פתיחה:
24 בנובמבר 2019

לפרטים והרשמה: אופירה אמין - טל': 08-9489990 | פקס': 08-9470171
מייל: ofiraa@savion.huji.ac.il | אתר אינטרנט: hutz.agri.huji.ac.il

יש לכם גג פנוי בבית, בבניין או בעסק?
בואו לעשות ממנו כסף!

גם אתם יכולים להתקין פאנלים סולאריים על הגג,
ליהנות מהכנסה קבועה ומובטחת,
לשמור על הסביבה ולקחת חלק במהפכת הגגות
הסולאריים של רשות החשמל ומשרד האנרגיה.

לפרטים ולחישוב הכנסה צפוייה
כנסו לאתר רשות החשמל:
solarroofpua.co.il

הופכים צרכנים ליצרנים

רשות החשמל
משרד האנרגיה

כולם שקרנים כולם

בנימין נתניהו מעניק כל שבוע את דירוג הפייק ניוז שלו. השבוע זכה אצלו במקום הראשון גיא פלג (שזכה גם בשבוע שעבר), במקום השני אתר וואלה, ובמקום השלישי רביב דרוקר. הכותרת היא פייק ניוז, אבל צריכה בעצם להיות: איש התקשורת שהכי הרגיז את נתניהו השבוע. פייק ניוז אין שם.

לגיא פלג מודלפים חומרים מהחקירות נגד ראש הממשלה, פלג עושה את מלאכתו ומפר־סם, ונתניהו מגיב כדרכו – הכל שקרים. השבוע הביא פלג את תמליל החקירה של נתניהו, שניהל תת־ניצב כורש ברנור בעניין המסוק שסידר נתניהו לידידו וספק הסיגרים שלו ארנון מילצ'ין, ולמיליארדר ההודי ראטן טאטא, לקידום עסקיהם בירדן. התשובות של נתניו בחקירה נעו בין "יכול להיות" ו"לא זוכר". הדיווח הזה גרם לראש הממשלה למקם את גיא פלג בראש הר־שימה השבועית של ספקי הפייק ניוז, פלג "הופך להיות בדיחה, לקריקטורה", כתב נתניהו. פלג ענה: "נתניהו מנסה לפגוע במהימנות של החדשות ושלי, יש כאן ניסיון מכוון ומאורגן לזרות חול בעיניים. לערבב עוב־דות, לערבב חשדות. לא נירתע מההסתה הפרועה של רה"מ... החשדות נגד ראש הממשלה אינן פרי תחקיר שלנו. אנחנו לא גילינו את העובדות. אנחנו לא העדנו בתיק. אנחנו לא הורינו על פתיחה בחקירה. אנחנו לא קבענו שראש הממשלה הוא אדם מושחת. אנחנו לא קבענו שקיבל שוחד, שהפר אמונים. אנחנו לא חקרנו את ראש הממשלה, לשא־לות שלנו, אגב, הוא מקפיד לא לענות. או לענות באופן שקרי."

במקום השני במדרג נתניהו זכה אתר וואלה. בוואלה פור־סמה השבוע כתבה של אמיר אורן, שבוודאי הכעיסה מאוד את המשפחה. אורן כתב על תלו־נות של עובדות במעון ראש הממשלה נגד שרה נתניהו, שמשום מה לא הגיעו לבית המשפט. "התמונה המפלצ־תית של הבלפור–הורור–שואו אינה חדשה", נאמר בכתבה, "אבל ניסיון ההסתרה של עדויות השורדות, צריך להדאיג כל מי שחרד לשלטון החוק במדינת ישראל" (למשל העדות של אתי חיים, מבשלת במעון, על כך ששרה הכתה אותה משום שהיא עמדה לפתוח ארון של יין מבלי שרחצה קודם את ידיה. האירוע התרחש לטענתה כששרה הייתה שתויה. "שרה מתנהגת כאחרון העבריינים. צרחות, השתכרויות, זריקת כלים על הרצפה, השפלת אנשים. לאישה הזו אין ארנק. היא משתמשת בכספים שלנו לצרכים הפרטיים שלה").

במקום השלישי רביב דרוקר. דרוקר דיווח, שכחלק מתבי־עת לשון הרע שהגיש נגדו איש העסקים הבריטי וולטר סוריאנו הוגש בשבוע שעבר לבית המ־שפט תצהיר של אדם בשם דורון סטמפלר, שטען: "ב–2006 נשכ־רה חברה בה אני שותף ע"י איש העסקים וולטר סוריאנו, שסיפר כי נתניהו הוא שותף שלו בחברה האנגלית, ובגלל הקשר הזה עמו 'דלתו של נתניהו פתוחה בפניו'". נתניהו היה אז יו"ר האופוזיציה. "עם סיום העבודה נפגשתי שוב עם מר סוריאנו", אמר סטמפלר בתצהיר, "גם בפגישה זו חזר וסיפר סוריאנו באופן ברור, כי מר נתניהו הוא שותפו בחברה, וככזה הוא מביא אל 'ביבי' (כדבריו) אנשי עסקים/ מתעניינים פוט־נציאליים כדי להרשימם". ראש הממשלה הגיב: "שקר מוחלט, התצהיר כוזב. ראש הממשלה מעולם לא היה שותף עסקי של וולטר סוריאנו בשום דבר אחר – ונתבע כל מי שטוען אחרת". ישנו עוד שקרן השבוע – ניר חפץ, מי שהיה יועץ התקשורת של נתניהו. שלוש פעמים שקרן, לא פעם אחת. הדיווח הראשון היה שניר חפץ, בחקירה בתיק 1000, סיפר משהו שלא הפתיע אף אחד – שרעיית ראש הממשלה מעורבת בשורה ארוכה של מינויים בשירות הציבורי. הוא הוסיף פרט פיקנטי – חפץ העיד שצבי האוזר, מי שהיה מזכיר הממשלה, אמר לו: "שרה ראש הממשלה". נתניהו הגיב בסגנון הידוע: "עוד מחזור של שקרי עד המדינה ניר חפץ והאוזר, מועמד 'כחול לבן' לכנסת, במטרה לעזור למועמד השמאל בני גנץ להיבחר לראשות הממשלה".

אחר כך דווח, שבאותה עדות אישר חפץ את סיפור המסוק שארגן נתניהו למילצ'ין. "מילצ'ין הגיע לפגישה אישית עם נתניהו ובסיומה אמר לי: 'ביבי ביקש מהמוסד לסדר לי מסוק לירדן'" סיפר חפץ. רה"מ הגיב: "אם הדבר היה דרוש כדי להציל את עורו, עד המדינה ניר חפץ היה גם מעליל על משפחת נתניהו שהיא אחראית לרצח ארלוזרוב". חפץ זכה להגדרה: "עד מדינה שמכר כל שקר כדי להציל את עצמו על פשעיו".

הפעם השלישית קשורה לעדות של חפץ בתיק 4000 וליאיר נת־ניהו. אביעד גליקמן, הכתב לע־ניינֵי משפט של ערוץ 10, פרסם בראשון בערב, שחפץ העיד בפני חוקרין, שיאיר נתניהו צרח בעת ישיבה בבית ראש הממשלה כי איש העסקים שאול אלוביץ' "אינו מספק את הסחורה, למרות כל ההטבות שהוא מקבל מאביו". לדברי חפץ, יאיר צרח וצרח עד שעורך הדין של המשפחה יוסי כהן, הוציא אותו מהחדר. יאיר נתניהו עומת עם דברי חפץ, וענה: "יוסי כהן, הנכה הזה. לוקח לו עשר דקות לקום, נראה לכם שהוא יכול להוציא אותי מהחדר?" (יוסי כהן הוא נכה צה"ל).

מתי כן מאמינים להדס קליין?

באותו הקשר. פעמיים חשף גיא פלג קטעים מעדותה במשטרה של הדס קליין, העוזרת האישית של ארנון מילצ'ין, בתיק 1000. בפעם הראשונה טענה קליין שיוסי כהן, ראש המוסד, סיפר לה שהוא קנה סיגרים לנתניהו ב־1800 שקל, ונתניהו לא טרח להחזיר לו שקל. התגובה של לשכת רה"מ: מדובר ב"עוד עדות הזויה ושקרית של קליין". אחר כך חשף פלג קטע נוסף מעדותה של קליין, לפיו גם מי שהיה ראש הסגל ומנהל לשכתו של נת־ניהו, גיל שפר, רכש עבורו ועבור רעייתו סיגרים ושמפניות ולא קיבל החזר. "הוא סיפר לי שהזוג נתניהו חייב לו 50 אלף שקל על סיגרים שקנה מכספו", סיפרה קליין . מטעם ראש הממשלה נמסר בתגובה: "הדס קליין מתכ־לה כשקרנית סדרתית".

השבוע הייתה להדס קליין עדנה. מסתבר שהיא נשאלה בחקירתה גם לגבי המסוק לארנון מילצ'ין והשיבה: "מי שארגן את הפגישה היה מאיר דגן. אנחנו לא יכו־לים לארגן פגישה כזו. את עלות המסוק אנחנו שילמנו. לדעתי מי שחיבר אותנו לחברת המסוקים (הירדנית) היה מאיר דגן. יכול להיות שאני מתבלבלת עם ביקור של (ג'יימס) פאקר. יכול להיות שאז לקחנו מסוק של המלך. בכל מקרה אני לא זוכרת ממש טוב את האירועים האלה".

גיא פלג. עקף את רביב דרוקר במרוץ לתפקיד איש התקשורת שהכי מרגיז את נתניהו

אוהדי נתניהו עטו על הציטוט. פתאום הדס קליין דוברת אמת. פתאום היא לא שקרנית סדרתית ולא מדובר בעוד עדות הזויה שלה. למשל הכותרת באתר חרדים: "כעת מתברר: ראש המוסד דאז מאיר דגן הוא שארגן את הפגישה, והמסוק היה בכלל ירדני". גם באתר רוטר נט הפכה הדס קליין לעדה אמינה (למרות שהיא אומרת שאולי היא מב־לבלת בין שני אירועים והיא לא זוכרת היטב את המקרה הזה. גיא פלג מדבר במפורש על מסוק של צה"ל). הכותרת ברוטר־נט: "עדות העוזרת של מילצ'ין: דגן והמוסד ארגנו את המסוק לירדן, המסוק היה ירדני ולא שייך לישראל". ואם הדס קליין אמרה, אפשר לס־מוך על הדברים שלה ב־100 אחוז. גם יאיר נתניהו מאמין במקרה זה להדס קליין. יאיר צייץ: "במקום להתנצל ולהתפטר בבושת פנים על הפייק ניוז ששידר השבוע על ההליקופטר, גיא פלג (דמבו), ממשיך להפיץ הערב רעל ופייק ניוז". פלג ענה לו: "אם פרסמתי פייק, תתבע אותי ואם תקרא לי שוב דמבו – תקבל תביעה."

כשבוררת העולם התחתון ברוריה זבולוני יושבת לשמאלו באירוע קביעת מזוזה בחדרו, השמיע שר התקשורת החדש דודי אמסלם הצהרת כוונות: "אני חושב שרוב השמאל השתלט על מוקדי התקשורת במדינת ישראל וזה הלכה למעשה מה שקורה. זו עובדה ואני הולך לתקן את זה. יש כיוון כללי שאליו צריך להגיע וזה האמת. צריך להביא את זה לאיזון"

מה רצה אמסלם לומר כשא־מר ש"רוב השמאל השתלט על מוקדי התקשורת בישראל"? הוא רצה להגיד, שהשמאל השתלט על רוב מוקדי התקשורת בישׂ־ראל, אבל המשפט לא הסתדר לו? הוא רצה להגיד, שלא חלק קטן מהשמאל אלא רוב השמאל, הוא שביצע את ההשתלטות העוינת הזו? ומיהם מוקדי הת־קשורת בישראל שבהם השמאל עדיין שולט? טלוויזיה? רדיו? עיתונות?

הטענה שהשמאל עדיין שולט בתקשורת היא פייק ניוז שהליכוד משמר בכל האמצעים שעומדים לרשותו, כדי להסביר את הביקו־רת על נתניהו ובני ביתו. בדיקה לא מורכבת מדי תראה, שיש היום בתקשורת בתפקידי מפתח, הרבה יותר אנשי ימין מאשר אנשי שמאל. דוגמא: אם פעם היה נהוג שלתכנית אקטואליה מצוותים שני מגישים, אחד מימין ואחד משמאל, היום אין בעיה להרכיב צוותים שהאחד הוא ימין, והשני שהוא עוד יותר ימין (קלמן ליבסקינד ואראל סגל, רוני רהב ושרון גל).

מה שמרגיז את נתניהו ושו"ת הוא שיש עדיין אנשי תקשורת מרכזיים שאינם מגלים נאמנות לו ולמשפחתו. כשר התקשו־רת החדש דודי אמסלם מצהיר ש"הוא הולך לתקן את זה", למה הוא מתכוון? הוא ידאג לכך שיהיה בטלוויזיה ערוץ שמשדר ימין? (יש כזה). שיהיה בארץ עיתון מרכזי מזוהה עם הימין? (יש כזה). שהפרשן הפוליטי של חברת החדשות יהיה איש ימין ? (יש כזה). .שהכתב הפרלמנטרי של חדשות 13 יהיה איש ימין? (יש כזה). וכן הלאה.

בשלטי חוצות בתעמולה לקראת הבחירות הקודמות, הציג נתניהו ארבעה אנשי תקשורת עוינים מבחינתו: רביב דרוקר, גיא פלג, אמנון אברמוביץ' ובן כספית ("הם לא יקבעו"). יש דרך שבה יצליח אמסלם להשתיק את התקשורת העוינת? למנוע ממנה לעשות את עבודתה? בדמוקרטיה היחי־דה במזרח התיכון?

טיפולי המרה

שר החינוך פרץ. טיפולי המרה מכל מני סוגים

האמירה של שר החינוך החדש, הרב רפי פרץ, שהוא תומך בטיפו־לי המרה, עוררה תגובות נסערות מקיר אל קיר. האמירה של השר, שהוא מקווה להחיל את הריבו־נות הישראלית על יהודה ושומרון מבלי לתת לפלסטינים זכויות אזרח בסיסיות, התקבלה בשווין נפש (זה אפרטהייד, אמרה דנה וייס, המראיינת. אנחנו חיים במציאות מורכבת, השיב שר החינוך). והרי פרץ ושותפו סמוטריץ' מציעים טיפולי המרה למדינת ישראל. 71 שנה מסתובבת ישראל עם שתי תכונות הפוכות – גם יהודית וגם דמוק־רטית. טיפולי ההמרה של פרץ וסמוטריץ' ישחררו אותה מהתכונה המיותרת. ויהיו כמובן טיפולי המרה שיעברו תלמידי בתי הספר הממלכתיים.

אמסלם יתקן את זה

HAUSE®

פתאום כולם רוצים להיות קיבוצניקים!

רק ביטוח חקלאי

מתחייבים

למחיר הזול ביותר בביטוח רכב

לפרטים ורכישה:

8654* | info@bth-direct.co.il | www.bth-direct.co.il

המבצע תקף רק לרוכשים ביטוח מקיף+חובה, כולל ריידרים. בכפוף לתקנון המבצע

ביטוח חקלאי
סוכנות לביטוח

שומרים על המנהלים

הכנס השנתי לחברי ועדות ביקורת בקיבוצים, שנערך על ידי חברת BDO, נערך השנה בבית גלילי שבקיבוץ נען, והוכתר בכותרת "מבט לעבר 2030". בשיחה עימה סוקרת רו"ח שרון ויטקובסקי־טביב, שותפה וראש מגזר ביקורת פנימית וניהול סיכונים ב־BDO, את הנושאים והדילמות שיעסיקו את הנהלות הקיבוצים בשנים הקרובות

עלי קדם

"אנחנו עורכים את הכנס זו השנה ה־18", אומרת רו"ח שרון ויטקובסקי־טביב, "והוא מיועד לחברי ועדות ביקורת בהתיישבות בכלל ובקיבוצים בפרט. מטרת הכנס, כמו גם של ניוזלטרים שאנחנו מוציאים פעם ברבעון, היא להעשיר את חברי ועדות הביקורת בנושאים שונים איתם מתמודדים הקיבוצים. בכנס מתקיים גם 'נטוורקינג', מפגש והח־לפת דעות ומידע בין חברי ועדות הביקורת." בשיחה השתתף גם נועם קדמן מצוות הקיבוצים ב־BDO, חבר קיבוץ אייל, המשמש כמבקר פנימי במספר קיבוצים. בצוות הביקורת הפנימית של ההתיישבות ב־BDO חברים כיום כ־10 מבקרים פנימיים, אשר חלקם בעלי רקע וניסיון ניהולי כבעלי תפקידים לשעבר בקיבו־ציהם, חלקם רואי חשבון, חשבי שכר ועוד. הם נהנים ממעטפת רחבה של יועצים בתחומים שונים המסייעים במידת הצורך כיועצים מומחים בדוחות ביקורת ייעודיים.

על פי מה בחרתם את הנושאים שאותם העליתם בכנס השנה?

שרון: "מצד אחד אנחנו משתד־לים לבחור בדרך כלל נושאים שר־לוונטיים לפעילות ועדת הביקורת. לדוגמא: שינויי חקיקה, סקרי שבי־עות רצון ככלי ביקורת, התמודדות עם הנהלות מסוגים שונים ועוד. מצד שני, 'נושאים חמים' שאנחנו מזהים שקיבוצים רבים מתמודדים איתם, כמו גם סוגיות שונות שעו־לות מדוחות ביקורת שאנחנו עו־שים. דוגמאות:

● **ניגודי עניינים** – אנחנו נת־קלים לא מעט בניגודי עניינים בתחומים שונים למשל: חברת ועד הנהלה שנבחרה להיות פרויקטורית של שכונת ההרחבה (מייצגת אינ־טרסים מנוגדים של הקיבוץ והבו־נים). מנהלת המרפאה נשואה לאחד מחברי ההנהלה, ומתקיים דיון בה־נהלה על עתיד ואופי המרפאה בו נכח בעלה של המנהלת.

● **מעילות והונאות** – בשנים האחרונות מתפרסמים יותר ויותר מקרים של מעילות והונאות בכלל ובקיבוצים בפרט. יחד עם זאת, מדובר בקצה הקרחון. אנחנו יוד־עים על לא מעט קיבוצים 'שלא מוציאים את הכביסה המלוכלכת החוצה' והדברים נסגרים בתוך הקיבוץ. המעילות הגדולות לרוב מתפרסמות, אבל הרבה פעמים אנחנו נתקלים 'במעילות קטנות'. למשל: באחד מדוחות הבריאות שעשינו, מצאנו שרכז הבריאות משתמש בכרטיס אשראי של הקי־בוץ על מנת לשלם על ההוצאות הפרטיות שלו. בקיבוץ אחר מצאנו מנהלת חשבונות שחייבה ועדות רדומות בקיבוץ בהוצאות אישיות שלה וזיכתה את הכרטיס שלה.

"במהלך הכנס בחרנו להקרין את הסרט 'המזכיר' ולקיים עליו דיון מרתק עם הבמאית, מולי לנדסמן. זאת במטרה להציג את ההשפעות הרחבות כמו גם את הקונפליקטים שעולים בעקבות מעילה בקיבוץ, הן על האנשים במעגל הקרוב והן על אנשים במעגלים רבים נוספים".

עד כאן הזכרת נושאים די מוכרים, שעולים כמעט בכל ביקורת

"זה נכון, אבל הניסיון שלנו בעשרות קיבוצים מאפשר לנו להאיר נושאים חדשים לחלק מה־קיבוצים מחד גיסא, ומאידך גיסא להציג זוויות של נושאים שלא חשבו עליהם. אציין שהרבה פע־מים במהלך עבודתנו אנו מעלים לדיון סוגיות ואף פתרונות שנ־תפסים תחילה כבלתי מתאימים ורק לאחר תקופה מבינים בקיבוץ את הרציונל והחשיבות שבהם. כך למשל, כשהעלנו בפעם הראשונה לפני יותר מעשור את נושא חתימה כפולה על המחאות והתחייבויות, טענו בקיבוצים שזה לא ישים, בי־רוקרטי, מעמיס על המערכת. היום אין קיבוץ שמסמך זכויות החתימה שלו לא מחייב חתימה כפולה. דו־גמא נוספת היא רישום התחייבויות הקיבוץ לחברים בתוך מאזן הקי־בוץ. היום נוהגים כך במרבית הקי־בוצים, אבל בעבר זו הייתה המלצה שלנו שנתקלה בהתנגדויות."

שאלתי את שרון ואת נועם מה משמעות הכותרת: "מבט לעבר 2030" והם הסבירו: "בכנס הזה ניסינו להציף סוגיות שאנחנו חו־שבים שהקיבוץ יצטרך להתמודד איתם בעתיד. אלו סוגיות שאנחנו רואים היום סימנים ראשונים שלהן, אבל אנחנו סבורים שבעתיד יצברו תאוצה ויהוו חלק נכבד מהדילמות איתם יצטרך להתמודד הקיבוץ ושעשויות/עלולות לעצב אותו ואת עתידו."

אילו דילמות למשל?

בתשובה מזכירים שרון ונועם את הנושא שלא יורד מסדר היום הקי־בוצי – איחוד סטטוסים. "הקיבוץ מורכב ממספר אוכלוסיות בעלות אופי וסטטוס שונה: חברים, תושבי ההרחבה, שוכרי דירות, חברים בע־צמאות כלכלית, בני זוג של חברים, חברים בחופשה ועוד. יש קיבוצים

רו"ח שרון ויטקובסקי־טביב

המנוהלים על ידי שלוש רשויות: ועד מקומי, אגודה קהילתית ואגו־דה שיתופית, שמרכיבים אותן אוכלוסיות שונות. לאוכלוסיות האלו יש אינטרסים שונים, המתנ־גשים לעיתים זה בזה ולכן עלולים לגרום לחיכוכים וסכסוכים ביניהן, לתחושת קיפוח/העדפה ולפיכך עלולים להקשות על קיום החיים המשותפים בקיבוץ.

"לדוגמא: תושבים בהרחבה עם רקע דתי, שמעוניינים לבנות בקי־בוץ בית כנסת, או מקווה, וחברי הקיבוץ מתנגדים (מקרים שהתפ־רסמו בתקשורת).

באחד הקיבוצים, הקיבוץ רצה לשנות תב"ע לצורך קליטת בני חברים כחברים לקיבוץ. תושבי ההרחבה התנגדו עד שקיבלו גם הם זכות לבנים ממשיכים.

במקרה אחר רצו בקיבוץ לבנות לולים להגדלת פרנסת הקיבוץ. התושבים התנגדו בטענה שזה פוגע באיכות החיים שלהם.

"בכדי לצמוח, על אוכלוסיית הקיבוץ להיות בעלת אינטרס משותף, שיתאפשר במצב בו כלל האוכלוסיות יהיו במעמד אחד (זכויות וחובות זהות). תהליך של איחוד סטטוסים הינו מורכב וארוך ומחייב חשיבה ארוכת טווח, ויתו־רים, בניית הסכמות רחבות ועמידה בהן."

מה לגבי תחום של קרקעות ושטחים, תעשיה?

"כמובן שגם פה, אנחנו צופים שהקיבוץ יאלץ להתמודד עם לא מעט דילמות.

● **תא השטח הקיבוצי** – תמ"א 35 קבעה כי מספר הדירות בישוב הקיבוצי יהיה עד 450 יחידות. ישנם קיבוצים שבהם מספר בתי האב עולה כבר היום על מספר זה. תא השטח הקיבוצי אינו יכול להתרחב ומשכך, נדרש הקיבוץ למציאת פתרונות יצירתיים. אחד הפתרונות הן שעל כל יחידת קרקע ייבנו מספר יחידות דיור, קרי בנייה רוויה. בעתיד יעסקו הקיבוצים בד־רכים למקסום תא השטח הקיבוצי הקיים, תוך שמירה על אופי הבניה הקיבוצי. הנושא הזה מחייב חשיבה ותכנון מעמיקים וקיום דיונים בפו־רומים שונים מאחר ואופי הבנייה עלול בהכרח להשפיע על אופי הקיבוץ.

● **תעשיות חדשות** – אנחנו רואים בתעשייה בכלל ובתעשייה הקיבוצית בפרט, תחומים שמ־תפתחים מאוד ואנו צופים לה־תפתחות גדולה שלהם אף יותר בשנים הבאות. תחומים כמו אנ־רגיה חלופית ומתחדשת, הייטק, קנביס רפואי ועוד הינם תחומים שדורשים יידע ספציפי, נתונים לרגולציות ייחודיות, וכל זה דורש התייחסות."

להגן על הפרטיות

תחום נוסף שנדון בכנס הינו התקשורת: מערכות ממוחשבות, רשתות חברתיות וכו'. שרון: "זהו תחום שלצד החדשנות והקידום שלו בחיי היום יום שלנו, טומן בחובו סכנות רבות שצריך לתת עליהן את הדעת ולהיערך אליהן בהתאם.

● **הגנת הפרטיות** – הרגולציה בנושא הגנת הפרטיות התחזקה מאוד בשנים האחרונות, וחלה על כל הארגונים המחזיקים מאגרי מידע. במקרים רבים המחזיק במא־גרי מידע, למשל קיבוץ, כלל לא מודע לחובות שחלים עליו. מאגרי המידע הקיימים בכל קיבוץ רבים ומגוונים: מידע רפואי על מטו־פלים, מידע כלכלי על חברים, מועמדים לחברות, מידע אישי על החברים המנוהל ומתויק במזכירות הקיבוץ ועוד.

"באחד הקיבוצים בהם טיפלנו, התברר כי בעקבות סכסוך בין שתי משפחות גדולות בקיבוץ והתמו־דדות של אחד מבני המשפחות לת־פקיד בכיר בקיבוץ, 'נגנב' מידע רב על אחד המועמדים ממקורות שונים בקיבוץ, מידע שככל הנראה לא היה מאובטח כראוי. ככלל, על הקיבוץ לבחון את הסיכונים הקיימים בהח־זקת מאגרי מידע, לפעול לצמצומם (הרשאות גישה, סיסמאות, גיבוי, אבטחה פיזית ועוד) ולוודא עמידה בהוראות הרגולציה. קיבוצים רבים מזניחים בפועל את הנושא, ובבוא 'יום הדין' ההנהלה והחברים יהיו 'חשופים בצריח'".

"רשתות חברתיות. מעבר לי־תרונות הגדולים שיש ברשתות חברתיות, טמונות בהן סכנות לא מעטות, מאחר ויכולת השליטה על תוכן המידע והעברתו בלחיצת כפ־תור לתפוצה רחבה, מוגבלת מאוד. לא אחת אנו נתקלים במקרים בהם נעשה שימוש שלילי ברשת החב־רתית, החל מקיום שיח לא מכבד ומתלהם וכלה בהשמצות, שיימינג, הוצאת דיבה ולשון הרע.

לפיכך, יותר ויותר אנו נתקלים בתביעות על הוצאת דיבה ולשון הרע, גם כלפי חברי קיבוץ. לדו־גמא: באחד הקיבוצים אם ובנה האשימו בעבירות מין חמורות בן משק שעמד להתקבל לחברות. הפרסומים היו על גבי לוחות מו־דעות בקיבוץ ובמכתבים אישיים שהועברו לכלל חברי הקיבוץ. בית המשפט קבע שמדובר בהוצאת לשון הרע. על הקיבוץ לקבוע צעדי זהירות מתבקשים כדי לצמצם את הסיכון הקיים, בין היתר למשל על ידי קביעת קוד אתי, הפצתו לכלל חברי הקיבוץ, קביעת כללים לה־עברת מידע ברשתות החברתיות ועוד."

מבקר המדינה החדש, הציג תפיסה שמרנית, לפיה תפקיד הביקורת רק לעסוק בעבר, במה שהיה, ולא "לנהל את המנהלים"

שרון: "ברור שהמבקר לא צריך להחליף את המנהל, אבל תפיסת הביקורת הפנימית בעידן הנוכחי, הינה ביקורת מבוססת סיכונים. קרי, מטרתה להתמקד להציף את הסיכונים בתהליכים ולהציע בק־רות ופתרונות אפשריים לצמצום החשיפות הקיימות, וכך למנוע מהקיבוץ מליפול למהמורות".

● **לעיתים קרובות יש תחושה שדו"חות הביקורת נשארים על המדף ואין להם שום השפעה**

"לתחושתנו, יותר ויותר בעלי תפקידים מתייחסים ברצינות לדו־חות הביקורת, ומבינים שזהו עוד כלי בסט הכלים הניהוליים שני־תן להפיק ממנו תועלת. לא תמיד מקבלים את כל המסקנות, אבל כן מתייחסים ברצינות ומיישמים חלק נכבד מהן. ככל שמחלחל נושא האחריות האישית של המ־נהלים, כך הם מבינים שהמבקר הוא בבחינת 'שומר הסף' שתפקידו לשמור ולהגן עליהם מפני חשיפות אפשריות ובפרט תביעות. העו־בדה שרשם האגודות השיתופיות הניח על שולחן שר הכלכלה הצעה לשינוי התקנות העוסקות בעבודת ועדת הביקורת ובחובת מינוי מבקר באגודה שיתופית חקלאית – קי־בוץ, מלמדת על החשיבות והצורך במיסוד והעצמת פעילות הביקורת הפנימית בקיבוצים".

YAMAHA
Revs Your Heart

כי על איכות לא מתפשרים!

סדרת הרכבים הטובים בעולם מבית ימאהה

רכבי שטח

טרקטורונים

רכבי עבודה

טרקטורי משא

רכבים תפעוליים
בנזין/ חשמלי

YAMAHA
Kesher Yami

יבואן רשמי: קשר ימי בע"מ - שניצלר 9 ת"א 03-6818814
מכירות: מרכז-גלעד 050-5801040 | צפון-דני 054-6888561 | דרום-עידן 054-5528911
מגוון מסלולי אשראי | TRADE IN | שירות בפריסה ארצית
kesher@inter.net.il | www.kesher-yami.co.il

ק.מ.ס ציוד טכני בע"מ

איכות ושירות לנסיעה בראש שקט

החל מ- 25,000 ₪
כולל מע"מ

אנפה

נבולה - רכב בנזין
חדש בשוק

דוכיפת

עגלת העמסה חשמלית

לפרטים נוספים: www.kms.co.il משרד: 03-9328959 מייל: infokms100@gmail.com
בן 054-4203015

הרכבים הינם רכבים תפעוליים המותרים לשימוש בשטח תפעולי בלבד

שמירה על החינוך הקיבוצי - משימה של שותפים מבית ומחוץ

חברי הקיבוצים אמנם מהווים פחות מ-1% מאזרחי ישראל, אך מצליחים לקדם את תפיסת החינוך הקיבוצי שנותן מענה הוליסטי מלידה עד הולדה אפילו במשרדי הממשלה

נועה צור-ברוש

דבי ברא"ס. צילום: דנה בר און

כדי להבין איך מצליחים לעשות זאת רצינו לשמוע ממנהלת "הגן הקיבוצי" בתנועה הקיבוצית, נועה צור־ברוש, על הקורה בשטח. בעיה. כי כדי להיות בקשר עם כל הגורמים הממשלתיים, במועצות האזוריות ופגישות אישיות עם מנהלות הגיל הרך בקיבוצים היא בקושי זמינה לדבר אתנו. בסוף הצלחנו.

"מנהלת גיל רך בקיבוץ או במו־שב הוא אחד התפקידים הנחוצים אך גם הקשים והתובעניים ביותר בישוב", אומרת צור־ברוש. "מעבר להבנה הפדגוגית – טיפולית, לניהול השוטף של הצוות, קשר עם ההורים, עם הנהלת הקהילה והקהילה כולה. היא מחויבת להכיר את הרגולציות של המשרדים השו־נים. היא פועלת מול אגף מעונות יום במשרד העבודה והרווחה, משרד הפנים, משרד החינוך, משרד הבריאות וכמובן מול המועצה האזורית. תפקיד זה דורש התמקצ־עות ולמידה ON GOING, אחרת לא ניתן לעמוד בכל הדרישות ומשי־מות".

מה קורה במפגשים שאת עורכת במועצות?

"ראשית חשוב לי לומר שהאג'נדה שלי עוסקת בשיתופי פעולה ומצריכה דיאלוג מתמשך בכדי להצליח. מבחינתי האחריות על הגיל הרך היא של כולם, וצריך לגייס את כל השותפים לפעול למען היפוך הפירמידה בחינוך. הגיע הזמן להשקיע הרבה יותר משאבים בגיל הרך. בכדי לשרת את האג'נדה הזו אני נפגשת עם ראשי המועצות, עם הנהלות המועצות כמובן אנשי החינוך והכי חשוב עם מנהלות הגיל הרך שהן שותפות מלאות בהישגים שלנו עם הרגלטור. הת־פקיד שלי הוא ליצור את החיבורים ואת ממשקי העבודה בין הקיבו־צים, היישובים, המועצה ומשרדי הממשלה".

מנהלת "הגן הקיבוצי" מדגישה: "אני רוצה להעביר להם את מה שאני הבנתי מהר מאד מרגע שנכנ־סתי לתפקידי ואת מה שאגף החינוך גם כעת בראשותה של דבי וגם קודם לכן בראשות גבי ראו כחשי־בות־על – ההבנה היא שכדי לממש וליצור הישגים, יש לקדם יצירת התאמות רגולטוריות במטרה לקבל הכרה בחינוך הקיבוצי־ אין לוותר עליו בשום אופן – להפך! יש ללמוד אותו, יש למקצע אותו ולעשות אותו טוב יותר ורלוונטי מתמיד".

אז אפשר להגיד שאת מנסה לעשות ביחד עם מנהלות החינוך סדר בבלאגן הרגולטורי?

"בדיוק! התגבשה הבנה במשרדי הממשלה מתוך היכרות עם החינוך הקיבוצי שהם חייבים "לדבר קהילה" בדיוק כפי שאנו חוש־בים שקהילה חייבת לדבר "חינוך קיבוצי". עד היום כל קיבוץ היה מנסח נספח עם היועמ"ש שלו, 270 נהלים, 270 שפות שונות מול המחוזות השונים בארץ. יצירה, בניה והטמעה של שפה אחידה מקלה מאד על הרגולטור והשטח, מאפשרת עשיית המון סדר "בבלגן". היום רוב הקיבוצים בארץ כבר עושים שימוש ב"נספח התשלומים היעודי לחינוך הקיבוצי" אותו כתבנו יחד עם אגף אכיפה במשרד החינוך. המטרה שלנו היא לעזור למשר־די הממשלה להבין אותנו ולעבוד במשותף לטובת הסדרה ושמירה על החינוך הקיבוצי.

מה שקורה במפגשים הוא למידת הרגולציה, והבנת העבודה בתוך האסדות. המשרדים עושים התא־מות שנועדו יצירת התאמות במיוחד לאורחות החיים והחינוך הקיבוצי, וחשוב שכולנו נכיר אותן ונפעל לפיהן לטובת כולנו".

אני שומע אותך מדברת שוב ושוב על העבודה המשותפת עם משרדי הממשלה, למה זה חשוב בכלל? יש לנו מערכת חינוך מצוינת משלנו

"הגיל הרך בקיבוצים, שעד היום היה "בן חורג" שלא לומר "בן לא מוכר" על ידי רשויות המדינה, מבסס את מקומו כמוכר, ככזה שמוקירים אותו מאד ונותנים לו מקום והזדמנות לבוא לידי ביטוי בכל ועדה ממשלתית שמובילה רפורמות חדשות. התחושה שלי היא בהחלט גם של נתינה ותחושת הדדיות בקשר עם המדינה למדינה. אנו מודעים לכך שיש מי שחושב שעבודה בשיתוף רשויות המדינה ומשרדי הממשלה פוגעים בחינוך הקיבוצי. נהפוכו, המדינה היום מעודדת את החינוך הייחודי, לא רק את שלנו, אך היא מבקשת שזה יעשה בשיתוף פעולה אתה, וזה לגיטימי מאד בעיניי" .

שרון מזרחי, מזכירת הקיבוץ בטללים שבמועצה אזורית רמת נגב, מבקשת לחזק את הדברים: "מעורבות התנועה הקיבוצית באמצעות מנהלי האגפים, בכל הקשור לייצוג ערכי הליבה של מוסדות החינוך בקיבוץ חשובה ומשמעותית. וכבר ניתן לראות את התוצאות בשטח. אנחנו רואים את הביטוי לכך בשני פרמטרים עיקריים. הראשון הוא ההכרה של מוסדות המדינה בייחודיות והערכיות של מערכות החינוך בקיבוץ, השנייה, שהיא התוצאה של ההכרה הזאת, תבוא לידי ביטוי בהורדת רמות החיכוך עם הורי הילדים המתחנכים במער־כת. מבקשת לציין ולהוקיר תודה לכל העוסקים במלאכה, על הליווי הצמוד המכיל והמלמד".

נועה, חוזרים אלייך. הדברים שאת חוזרת ואומרת נשמעים כותרת טובה שהחינוך הקיבוצי כבר לא בן חורג, אבל מה זה אומר בפועל?

"זה ממש לא כותרת, זו המציאות וזה קורה בשטח וביום־יום שלנו באגף – דוגמה לכך היה ביקור של מטה אגף מעונות היום שיושבים במשרד העבודה ורווחה ואחראים על מעונות היום בארץ בבית התנו־עה הקיבוצית. לפני חודש הם ישבו כאן איתנו ועם רינת חכים, מנהלת את תחום חברה וקהילה במרכז המועצות האזוריות, וביחד דיברנו על התאמות הבנייה ותקציבי הבינוי לקיבוץ ולמרחב ההתיישבותי בכלל.

דוגמה נוספת, וכפי שכבר ציינתי, "נספח התשלומים הייעודי לחינוך הקיבוצי" אותו יצרנו יחד עם דן גרוסמן, רפרנט ראשי לתשלומי הורים במשרד החינוך".

כמו בטלפתיה, איך שאנחנו מדברים על דן גרוסמן, מגיע ממנו מייל. הפ־נים הנדהמות של נועה הן ההוכחה עד כמה היא מופתעת לא רק מהת־זמון, אלא מעצם מה שכתוב שם, או יותר נכון העובדה שפקיד בכיר כל כך בחר לכתוב אותם.

גרוסמן כתב בין היתר לשי חג'ג' – יו"ר מרכז המועצות האזוריות, ניר מאיר – מזכ"ל התנועה הקיבוצית, רינת חכים – מנהלת תחום חברה וקהילה מ.מ.א, הדס ילין – מנכ"לית התנועה הקיבוצית, ערן דורון – ראש מועצה רמת נגב וראש ועדת חינוך מ.מ.א ולדבי ברא"ס – ראשת אגף החינוך בתנועה הקיבוצית: "אני מבקש להביא לידיעתכם את הערכתי הרבה לשיתוף הפעולה הפורה בין נועה צור, מנהלת "רשת הגן הקיבוצי" בהסדרת תשלומי הורים בגנים הקיבוציים, לבין משרד החינוך באמצעות מר צחי יצחק דיצר ממנהל רישוי, בקרה ואכיפה. השניים יזמו מהלך משותף במס־גרתו יצרו נוהל המסדיר את סוגיית תשלומי ההורים בגנים הקיבוציים בכול רחבי הארץ

בנוסף, השניים כוננו מערכת יחסים מקצועית ויעילה הנותנת מענה לצ־רכים ולבעיות העולות מדי פעם".

חשבתי להפסיק את הראיון כאן, הרי "יהלך זר ולא פיך", אבל בכל זאת יש עוד כמה דברים שחשוב לנועה להוסיף. ובכל זאת, עם כל ההתרגשות מההכרה הלא צפויה, יש באמת עוד כמה דברים חשובים לדבר עליהם.

לא פחות חשוב מכל מה שאת מעבירה למנהלות החינוך לגיל הרך, איך הן משתלבות בכל זה הלכה למעשה?

"אמרתי קודם וחשוב לי להדגיש שוב, מנהלות החינוך ומנהלות החינוך לגיל הרך הולכות אתנו יד ביד בכל הדרך הזו. ללא ההתגייסות ונכונות שלהן לא היינו מקדמות דבר.

בעיני מנהלת החינוך זה אחד הת־פקידים המרכזים בקיבוץ ובקהילה הקיבוצית – אין כמעט חברים או תושבים שלא קשורים קשר כזה או אחר למערכת הזו – יש להם ילדים/נכדים/אחיינים/אחים וכו במערכת החינוך.

זה תפקיד שהוא כמעט בלתי אפש־רי ולתחושתי הוא לא זוכה להערכה מספקת. לא ממלאי התפקידים, לא מהקהילה כולה ולצערי זה מתבטא בתקציבים שמוקצים למערכת שכולנו מתגאים בה.

על מנת לקיים את המערכות שלנו עם צוות מקצועי זה מחייב את בחירה, מחויבות והתגייסות של הקהילה כולה.

ואיך את רואה את מקום ההורים בכל המערכת הזו?

"גם המערכת עצמה צריכה להבין שדור ההורים היום הוא אחר – דור ההורים רואה עצמו כשותף וגם הבעלים של המערכת. הם רוצים להיות חלק משמעותי הרבה יותר בקבלת ההחלטות העוסקות בחינוך ילדיהם, ובעייני בצדק. נכון, צריך "לנהל" את מערכת היחסים הזו בשקיפות תוך כדי הבנה של הצ־רכים ההורהים ומערכתיים גם יחד. דור ה־y מוכן לשלם והרבה בעד מוצר טוב, אבל הוא דורש לדעת מה המרכיבים שלו ומה היתרונות שלו על פני אחרים ובעיקר מה הערך המוסף עבורו הוא משלם.

יש פער עצום בין המידע החסר לצערי שהוא מקבל מאתנו, לבין המידע הרב שהוא יכול לקבל בל־חיצת כפתור מרשויות המדינה. כל עוד לא נדע לעשות את ההתאמות, להסביר אותן, לדברר אותן, לקיים עליהן דיאלוג משותף, אנחנו ניפול שוב ושוב לבורות של כעס, תסכול, חוסר אמון ואנטיגוניזם מצד ההורים, וכך לא ניתן לעשות חינוך מייטבי".

דבי ברא"ס, ראשת אגף חינוך, מחזקת ומדגישה את המחויבות העמוקה של כלל השותפים במע־רכת הקיבוצית לפעולה שמבטיחה ומבססת את החינוך הקיבוצי המי־טבי על כל הרצף שלו, מלידה ועד יב'. מחויבות שמתקיימת ממקום של בחירה ואחריות של הקהילה הקיבוצית:

"אנו חייבים וצריכים ללמוד כל הזמן את המציאות המשתנה, להוביל תהליכי בחירה של מה חשוב לשמר, לדייק ולקיים, לצד איתור ההזדמנויות הצומחות מתוך שיתופי פעולה וללמוד איך לעבוד איתן. ואת זה השכילו לבחור מנהלות הגיל הרך לצד מנהלי הקהילה והנה־גות הקיבוצים. למידת הרגולציה, המפגש האנושי עם ברי הסמכות במשרדי הממשלה בהובלתה של נועה צור ברוש הם המפתח לשמירה וביסוס החינוך הקיבוצי. כי בכל מקום בו "הגן הקיבוצי, מייצר עוגנים מתחיל מסלולו של החינוך החברתי, וזו מחויבותו של אגף החינוך".

המחקרים קובעים והלקוחות מרוצים
בי קיור לייזר יעיל בטיפול בכאבים ודלקות

הידעת? 80% מהאוכלוסייה יסבלו מכאבי גב ואם זה לא יהיה הגב, אלו יהיו הברכיים, הצוואר הכתף או אפילו הרגל. הכאבים הם נחלתם של כל אחד ואחת מאיתנו. אבל במקום להעמיס את הגוף שלנו בעוד כדורים ומשחות שמטפלות בכאב בלי לטפל בבעיה, כדאי לכם להכיר את הבי קיור לייזר, מכשיר רפואי לטיפול ביתי בלייזר רך.

אם אתם סובלים מאחד או יותר מסוגי הכאבים האלו, סביר להניח שכבר נטלתם מספר סוגים של משככי כאבים. הבעיה במשככי הכאבים היא שהם רק מטשטשים את הכאב בלי לטפל בבעיה שממנה הם נגרמים. לכן הגיע הזמן שתכירו את טכנולוגיית הלייזר הרך לטיפול בכאבים, דלקות ופצעים.

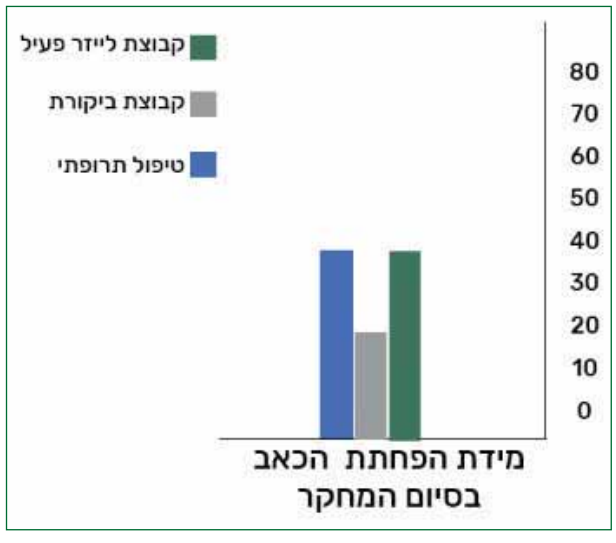
מכשיר הבי קיור לייזר – פטנט ישראלי ייחודי לטיפול בכאבים ודלקות

הכירו את בי קיור לייזר, מכשיר רפואי לשימוש ביתי שמציע טיפול בלייזר רך, זהה לזה שניתן בעבר ע"י המכונות במרפאות הכאב ובבתי החולים, רק במכשיר בגודל של שלט טלוויזיה. הבי קיור לייזר מציע טיפול מלא בלייזר רך עם שטח טיפול של כ- 4.5 ס"מ. גודל שטח הטיפול של הבי קיור לייזר מאפשר לו לפרוס את הטיפול על שטח רקמות רחב יותר ובכך לטפל בדלקות, בכאבים ובפצעים קשיי ריפוי בצורה אפקטיבית יותר.

המחקרים קובעים! בי קיור לייזר יעיל בטיפול בכאבים כמו משככי כאבים

במחקר שנערך באוניברסיטת Sapienza ברומא, אשר השווה בין טיפול תרופתי בכאב לבין טיפול בבי קיור לייזר לכאבי מפרקים, התקבלו תוצאות מעניינות: הוכח כי השימוש בבי-קיור לייזר לשיכוך כאבים במפרק יעיל באותה מידה כמו הטיפול התרופתי. על התוצאות הללו יש להוסיף את העובדה כי בניגוד לתרופות לשיכוך כאבים, בי-קיור לייזר מציע טיפול טבעי לחלוטין, לא פולשני, בטוח לשימוש והכי חשוב ללא תופעות לוואי. מחקרים נוספים הראו יעילות מובהקת בטיפול בבי קיור לייזר בכאבים מסוגים שונים, כולל אורתופדיים, כאבי שיניים, החלמה מניתוחים, טיפול בפצעים קשיי ריפוי וכאבים נוירופתיים.

אבל מה אומרים הלקוחות?

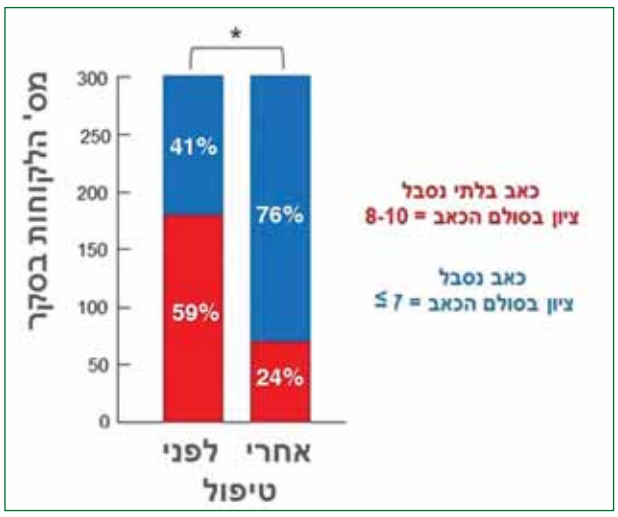
"מה לא ניסיתי", מספרת הלן (73, רמת גן): "כאבי הברכיים שלי היו פשוט בלתי נסבלים, לא היה לי שמץ של מושג מה אני עושה והאם בכלל יש סיכוי שיום אחד זה ייפסק. היו ימים שבהם זה כבר היה בלתי נסבל, אבל הייתי חסרת אונים. חברים סיפרו לי על הבי-קיור לייזר, והאמת היא שחששתי. כבר הייתי מתוסכלת מכל הטיפולים האחרים, ולא חשבתי שדווקא המכשיר הזה הוא זה שיצליח. ההפתעה הייתה טובה. הכאבים עברו ולשמחתי לא היו תופעות לוואי ואפילו לא הייתי צריכה לצאת מהבית לטיפולים - שזה נדנוד לא קטן".

גם אלי (56, חיפה) לא האמין "הייתי סקפטי בהתחלה. איך לא נהיה סקפטיים? כל החיים מלמדים אותנו שאין כזה דבר פתרונות קסם. וכאן זה נראה קל מדי - לטפל בכאבי הגב בבית? לבד? בכמה דקות בכל יום? זה באמת מה שיעזור איפה שכל הרופאים לא הצליחו? אחרי שניסיתי את הבי קיור לייזר אני יודע שיש גם הפתעות בחיים".

מחקר שנערך על ידי מכון גיאוקרטוגרפיה בין לקוחות בי קיור לייזר הראה כי הכאב כבר לא מנהל את המטופלים שמשתמשים בבי-קיור לייזר. התוצאות החשובות ביותר הן אלו שמראות שהמשתמשים בבי-קיור לייזר לטיפול בכאבים בלתי נסבלים, חוו ירידה משמעותית בדרגת הכאב. 60% מאלו שסבלו מכאב בלתי נסבל (דירגו את כאבם ברמות 8-10 בסולם דירוג כאב הנע מ-1 עד 10), חוו ירידה משמעותית מכאב בלתי נסבל לכאב שהם הגדירו ככאב נסבל (דרגת כאב 7 ומטה).

בזכות בי-קיור לייזר, מטופלים רבים מסוגלים היום לעשות פעילויות תפקודיות וחברתיות שנמנעו מהן בעבר, כמו לצאת לעבודה, לערוך קניות, לטפס מדרגות, לנסוע לטיולים ולחיות חיים טובים ומלאים, גם אם הכאב קיים ברקע.

מעוניינים לדעת אם המכשיר שעזר ללמעלה מ-140 אלף מטופלים בארץ ובעולם יכול לעזור גם לכם? רוצים להתנסות?
התקשרו 3414*

*בכפוף לתקנון

חבריק מספרים צ

על עמוס עוז, עם חבריו מקיבוץ חולדה, הסופר אלי עמיר, המשורר פרופ' רפי וייכרט, ההיסטוריון מוקי צור והרעיה נילי

עודד הון

לסופר עמוס עוז פנים רבות. כו־לנו מכירים את ספריו מ"ארצות התן" ספרו הראשון ועד ל"ממה עשוי התפוח?" ספרו האחרון שפורסם סמוך לפטירתו. חלקנו הגדול מזדהה עם דעותיו המדיניות־פוליטיות שקו־בצו בספרו "שלום לקנאים" ובהר־צאתו האחרונה שנשא ביוני 2018 באוניברסיטת תל אביב. אך רק מע־טים מאתנו מכירים את הערך "חב־רות" של עמוס עוז, שאצלו תורגמה בחייו לאין ספור חברויות אישיות שליוו אותו לאורך 79 שנות חייו.

יותר משישה חודשים עברו מאז שנפטר ובחרנו לשמוע מחבריו בקי־בוץ ומחוצה לו מה אמרה להם החב־רות עם עוז, שהגיע לחולדה כשהיה בן ארבע עשרה וחצי, וחי בקיבוץ יותר משלושים שנה, עם רעייתו נילי ושלושת ילדיהם.

שי ועדי חולדאי חברי חולדה, שהיו מחבריו הקרובים ביותר של עמוס עוז הפנו אותנו לדברים שאמרו ביום ההלוויה ליד קברו בחולדה: "עמוס יקירנו, לפני שני דורות באת אלינו, מוכה וחבול מבית מורד בבית הול־דתך. שבוי קסם היית בידי הדימוי החלוצי של הציונות המעשית, וחלמת לאמץ לעצמך את היכולות להשתתף בפועל לחלוב פרה, להניף טוריה, לפרק ולהרכיב תת־מקלע. לאושרנו, לא הצלחת. מזל גדול היה זה, שלא אתה היית מי שבעזרתו הפך העם היהודי את הפירמידה הכלכלית, אלא נשארת יהודי של מלים. הדחף לכ־תוב ולספר ניצח את הרצון להתחפש לחלוץ, וכך הצלחת ליצור את היצי־רה הענקית הזאת.....כמו נביא דבקת באמת שלך ועמלת להסבירה ולהפי־צה, וכמו נביא עשית זאת בלי קשר לתמיכה שקיבלת מארצך ומעמך.... ועכשיו עמוס יקירנו אתה הולך לפ־גוש ילדה קטנה, שפעם היית עושה לה סירות מנייר. ילדה שהופיעה בחלונך בליל חורף אחד, ואתה כתבת לה שיר. ב'עמק יובל־יפעתיים' תפגוש אותה, ב'ארמון של תעו מלך חמת ושם נגה ארנון וכרמיל ותכלת ושם עוד תראה מה יש. אל תפחד'. היא תגיד לך, 'עוד מעט תבוא גם אתה ותדע עוד אלף דברים שבכלל לא חלמת אף פעם רק שכלום אסור לגלות'.

"כולם יכתבו עליך דברים גדולים ונכונים. בשבילנו היית, לפני הכל, האיש שכתב על ילדותנו הכחולה, שאמרה לך שאתה וכולנו הננו 'המ־זכרת שאותה תתרגם למלים עוד מעט, עוד מעט'. ולמול המלים המו־פלאות שתירגמת מהמזכרת הזאת, כל העולם משתאה. אל תפחד, עמוס שלנו, יקירנו, אל תפחד".

נעורים בחולדה

בספרו האינטימי ביותר, "ממה עשוי התפוח?" –"שש שיחות על כתיבה ועל אהבה, על רגשי אשמה ותענוגות אחרים", בו עונה עוז בשי־טת פינג פונג ספרותית על שאלו־תיה של שרית חדד, עורכת ספריו האחרונים, הוא מספר על שינוי שמו כשהגיע לחולדה:"אבל אולי כשהר־גשתי שאני הולך לעזוב את הבית, הולך לקיבוץ, עוז זה הדבר שהיה הכי חסר לי. זה היה כמו לקפוץ בלילה מהמקפצה לתוך בריכה, בלי לדעת אם יש בה מים או לא. אז השם הזה, עוז, היה קצת WISHFUL THINKING כזה.....זה היה שם שילד בן ארבע עשרה בחר, כמו לשרוק בחשכה. היום לא הייתי בוחר לעצמי שם מתלהם כזה...כשהלכתי לקיבוץ אמרתי שזה השם שלי ופשוט הודעתי שזה שמי. כן, אני חושב שבקיבוץ אפילו לא ידעו. חוץ מהמנהל שם, עויזר חולדאי (ממייסדי חולדה, אביהם של שי, רון ועדי חולדאי – ע.ה.), שהיו לו המ־סמכים. ביקשתי ממנו שהוא לא יגיד לילדים, ולא ידעו אפילו את השם

איש של ספרים ואיש של אנשים

נילי ועמוס עוז. נילי: "במשך שישים שנות נישואינו היינו זה לזו מלאי הערכה, תמיכה וויתור.

"עמוס היה איש של ספרים ואיש של אנשים" אומרת נילי עוז, אלמנתו של עמוס עוז. חדרי הקירות בדירתם שבנווה אביבים בתל אביב בה נערך הריאיון, עמוסים בלמעלה מ־9,000 ספ־רים, כולל כמובן ספריו של עמוס עוז שתורגמו לעשרות שפות ונקראו על ידי עשרות מיליוני קוראים בכל רחבי העולם. באנו לשוחח עם נילי בעיקר על נושא "החברות" בעיניו של עמוס, אך מטבע הדברים השיחה גלשה לנושאים נוספים על פי בחירתה:

על החברות: נילי ניגשה לחדר העבודה של עמוס, הביאה קופסה והוציאה ממנה תחריט מלבני קטן עשוי נחושת, עליו מופיע ציטוט בשפה העברית העתיקה, שנמצא על חרס בחפירות ארכיאולוגיות בעמק האלה. בספרם המשותף "יהודים ומילים" של עמוס עוז ובתו פניה עוז זלצברגר, רואה נילי כיצד עמוס ראה את החב־רות. "השאלה לגבי 'חברות' היא לא השאלה הנכונה. עמוס ראה בפסוקים שעל החרס מהמאה העשירית לפני הספירה, בימי שלטונו של דוד המלך, המדברים על משפט צדק ועל התייחסות אנושית ל'עבד, לאלמנה, לגר, לעולל , לדל ולאביון' את תמצית ההתייחסות בין אדם לאדם. זוהי רשימת מצאי של כל הנדכאים בחברה העתיקה, וזהו ציווי מו־סרי ומשפטי שעמוס ראה בו את תמצית האנושיות והאכפתיות של אדם הומני־סט, שהוא עצמו היה. המילים 'צדק צדק רוד־פהו' שהופיעו על החרס הק־דום היו למעשה תמצית התרבות העברית מימי קדם שראתה בהגנה על הח־לשים תביעה חוקית "הוא לא עשה כל הבח־נה בין אנשים והתייחס לכולם כשווים. כשגרנו בערד היה לנו גנן בדואי שהיה בן בית אצלנו, שהוזמן לא פעם לקפה ועוגה. עמוס שמח לשו־חח אתו כחבר."

נילי עוז. "עמוס היה נער ביישן והוא אמר לי שהוא אהב אותי כבר כמה שנים לפני שנעשינו לחברים".

במעבר חד להיום היא מו־סיפה: "אם עמוס היה חי, אין ספק שהוא היה מתרתח לראות מה שעושים לאתיופים. המשטרה לקחה על עצמה תפקיד של שפיטה ואני עצמי בפייסבוק מנהלת מלחמת מילים למען העדה האתיופית ופונה, כמו עמוס בשעתו, ותובעת אח־ריות קהילתית הפונה ללב ולמצ־פון של אזרחי ישראל כדי שיעשו צדק עם זולתם".

על הקשר עם עמוס: "שש שנים היינו באותה חברת ילדים ונוער בחולדה. רק בגיל עשרים, במסיבת יום הולדת שערכו לי בט"ו בשבט, נעשינו לחברים בנוסח של ללכת יד ביד לחורשה. עמוס היה נער ביישן והוא אמר לי שהוא אהב אותי כבר כמה שנים לפני שנעשינו לחברים. במשך שישים שנות נישואינו היינו זה לזו מלאי הערכה, תמי־כה וויתור ואני מסכימה להגדרה שהייתי עבורו חברה, אהובה ור־עייה לפי הסדר הזה."

על הסיוע שלה לעבודתו הספרותית: "עמוס היה איש מאד פרטי בנושא הכתיבה, ואני מעולם לא קראתי את מה שכתב לפני הפרסום. רק בספר 'סיפור אהבה וחושך' הוא נתן לי לקרוא פרקים מהספר לפני הפרסום. כששאלתי אותו למה הוא נותן לי לקרוא הפעם, הוא ענה שזהו גם ספר על חיי. יחד עם זאת, היו שנים שאני עניתי לטלפון, כדי שלא יטרידו אותו, אבל ברוב השנים הוא ענה לט־לפון, התייחס לכל מטלפן בא־דיבות, אבל ידע גם להדוף את ה'נודניקים' ".

על המועמדות לפרס נובל: "תאמין לי שהדבר לא עניין את עמוס ולא אותי. זה לא עמד מב־חינתנו על הפרק וגם אם עמוס היה זוכה בפרס נובל, היינו יוש־בים לארוחת בוקר הרגילה של שנינו. הסיבה לאי זכייתו של עמוס בנובל היא פוליטית בלבד".

על חייו בחולדה ועל עזיבת הקיבוץ: "גם כשהיה כבר סופר מפורסם הוא היה עובד בפלחה, תולה כביסה, משתתף בתור־נויות במטבח ולעיתים הציע לי ללכת במקומי לעשות תורנות בגלל עייפותי. בזמן שנולד דניאל שהיה חולה באסתמה קשה, כבר בוטלה הלינה המשפחתית. הוא היה מתעורר בלילה ואומר לי 'אמא, אני לא יכול לנשום'. הייתה זו החלטה משותפת של עמוס ושלי, בהמלצת הרופאים, לעזוב את חולדה ולעבור לערד, שם הייתה התמחות בטיפול בחולי אסטמה. דבר אחד בטוח, עמוס עד יומו האחרון המשיך לדבוק בדרכה של תנועת העבודה."

עמוס עוז

שלי מהבית. ידעו איכשהו, אני לא יודע אפילו איך, אבל גילו שם שאני ממשפחה רוויזיוניסטית."

שינוי שמו מקלויזנר לעוז כ"ילד חוץ" בחברת הילדים בחולדה היה רצונו העז להיות ילד קיבוצניק רגיל, שנפרד מעולם הספרים והכתיבה והופך לשוזף וגבוה לא כל כך הצליח, כפי שהוא עצמו מעיד: "להשתזף קצת הצלחתי בסוף, אבל בלהיות גבוה נכשלתי כישלון מוחלט. וכתיבת סיפורים – הדחף הזה היה יותר חזק ממני. יותר חזק מאשר הבושה. הייתי הולך בלילה לחדר האחורי, חדר העיון בבית התרבות, בקצה הקיבוץ. הבנים הלכו לשחק כדורסל, או לבלות עם הבנות, לי לא היה שום סיכוי לא בתחום הכדורסל ולא בתחום הבנות, אז הייתי יושב שם לבד בחדר האחורי הזה בבית התרבות וכותב כל מיני שירים. הייתי בן חמש־עשרה או שש־עשרה וכל כך התביישתי. כמו שהתביישתי שאני מאונן, ככה התביישתי שאני כותב".

חבריו לכתה מחולדה, חברי הקיבוץ עד היום, זוכרים אותו כנער ביישן שאינו מתבלט בחברת הילדים. עדה שרף מספרת: "לחברת הילדים כחברה סגורה לא היה לעמוס קל להיכנס. הוא בוודאי היה אז עוף מוזר. למרות שאני לא זוכרת דוגמא ספציפית, היינו אז מראש חברה קצת אלימה, בגלל שגדלנו מיד לאחר מלחמת השחרור והגיעו לחברת הילדים גם ילדים ששרדו את השואה והיו בהחלט קשיי קליטה. הייתי עם עמוס כחברה בחברת הילדים, וכיום הוא סופר גדול, אבל אני חושבת שדי נמאס כשמחטטים כרגע ושואלים איך עמוס היה כילד או מנסים לחפש את ההתבדלות שלו, כיוון שהיה ילד אחר". כשהיא מנסה להעריך איך מתאר עמוס עוז בדיעבד את חייו בחברת הילדים ואחר כך כחבר קיבוץ, היא מוסיפה: "עמוס יודע לספר סיפור, יש לו חוש הומור וגם שכל, אבל הוא גם יודע לצבוע את סיפוריו בצבעים המתאימים". עם זאת מדגישה עדה שרף: "עמוס ואני היינו ידידים טובים עד יומו האחרון. אשתו נילי, בת הקיבוץ ואני נולדנו בהפרש של יומיים וכל השנים בהיותם חברי הקיבוץ היינו שכנים וגם לאחר מכן כשעזבו, בביקוריהם בקיבוץ היו פעמים רבות אצלנו. ברור שבחולדה גאים מאד בעמוס עוז ובהישגיו הספרותיים ובשעתו, כשס־פריו זכו לתמלוגים הוא נחשב לאחד ה'ענפים' בקיבוץ. עבורי בכל אופן הוא היה חבר מאד טוב" .

עמירם בר טורא, חבר נוסף בכיתתו של עוז: "עמוס הרגיש כשהגיע כאילו הוא עולה חדש בין ותיקים. הוא היה עירוני שבא וניסה להיקלט בחברת הילדים של ילידי חולדה. כחצי מהכתה היו ילדי חולדה וחצי ילדי חוץ. היינו ביחסים מצויינים ולעמוס הייתה משפחה מאמצת כמו לכל ילדי החוץ. עד כמה שאני זוכר היינו עושים הרבה 'צחוקים', אבל זה לא לה־גיע מעבר לכך. ברור שבחולדה מאוד מכבדים ומעריכים את עמוס עוז על ספריו ולדעתי הוא גם היה נואם טוב והיה תענוג להסתכל עליו גם כאדם יפה תואר".

נשאר קיבוצניק בנשמתו

לא מצאנו התבטאות ישירה של עמוס עוז לערך "חברות", אך מורשתו הספרותית מלאה בדמויות קיבוציות שהחברות מתבטאת בהם, לא פעם בביקורתיות, כמו בספרו "בין חברים" (2012 בהוצאת כתר) שבו שמונה סיפורים המשרטטים דיוקנאות של נשים וגברים החולמים חלומות וחווים מכאובים פרטיים, של אחד החלומות הקולקטיביים הגדולים – הקיבוץ – כשלא נעדר מהם ערכה של החברות, האישית והקיבוצית.

עמוס עוז עצמו מספר על החברויות שנוצרו דווקא בינו לבין החברים והחברות הוותיקים בחולדה, נקדוטה זו מוציא עוז את ההסבר למה עשוי התפוח: "אבל זה לא עובד אצלי ככה. אולי נגיד: תפוח. קחי תפוח. ממה עשוי תפוח? מים, אדמה, שמש, עץ תפוחים וקצת זבל. אבל הוא לא דומה לאף אחד מהם. הוא עשוי מהם אבל הוא לא דומה להם. ככה זה סיפור, הוא בוודאי עשוי מסך הכול של פגישות והתנסויות והקשבות."

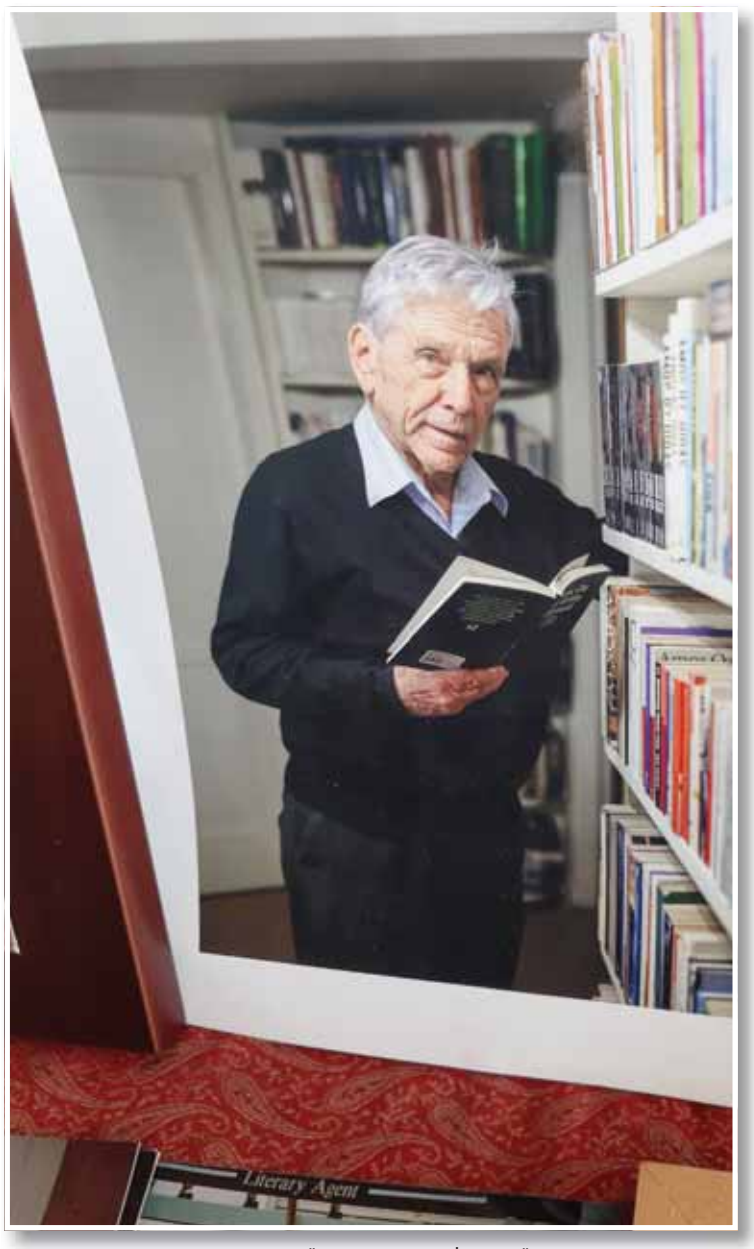
הסופר אלי עמיר: "עמוס היה ידיד נפש עבורי. כלפי חוץ, יופי חיצוני בעל קול עם אינטונציה מופלאה, עברית מצוחצחת והופעה שמשדרת עוצמה וכוח. קולו מדוד, חזק, בהיר, בעל בספרו האחרון: "הייתה אישה אחת, קרובה לי, מבוגרת, מהמייסדות, שבסוף חייה, כשהיא הייתה חולה מאד אמרה לי: "אם הייתי צריכה לחיות את החיים שלי עוד פעם, הייתי מוותרת על הוועדות ועל הישיבות והתפקידים הציבוריים, והייתי מחזיקה פסנתר בבית והייתי מזמינה אורחים, והייתי עושה אצלי בבית ערבים של נגינה בפסנתר, והייתי מבשלת, והייתי מציירת והייתי מארחת". כשעוז שאל מדוע לא ניתן לעשות "גם וגם", היא פרצה בבכי נורא שהוא לא שכח מעולם.

גיזה, ידידה עירית ומבוגרת בחולדה, הייתה באה לערבי קריאה בספרות שעשה ובסיום אחד הערבים ניגשה אליו ואמרה: "אני הייתי מסכימה להיות אימא שלך, ואולי אפילו הייתי מסכימה להיות חברה שלך. חברה אני מתכוונת במובן היפה של המילה, לא במובן הלא יפה, אתה כמובן מבין את זה". ותגובתו של עוז בהומור הדק שלו: "אני הבנתי את זה, אבל לא לגמרי האמנתי לחלק האחרון."

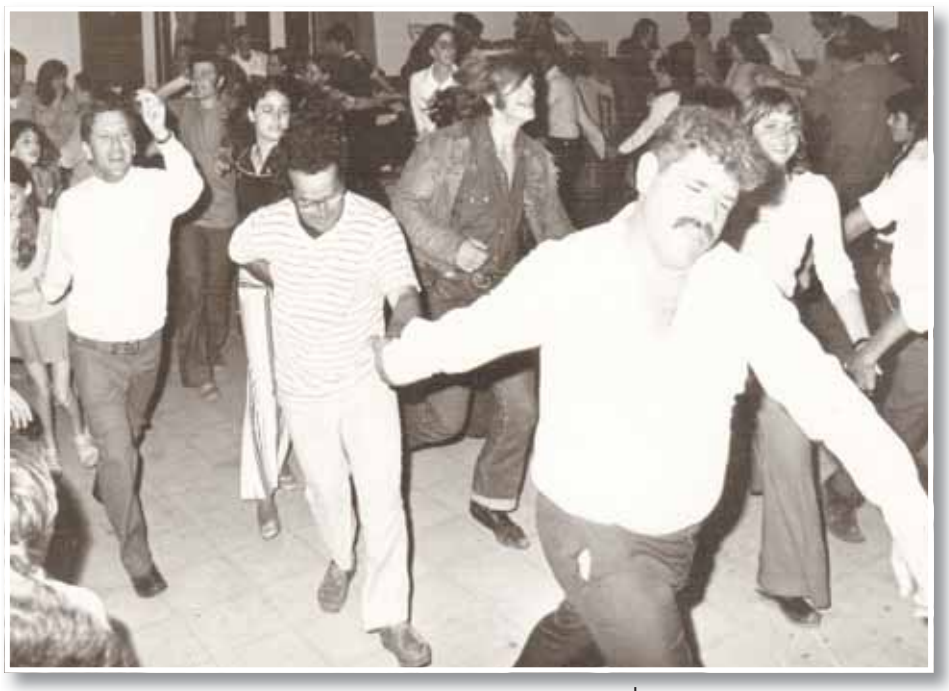
על מאיר סיבהי, שכנו וידידו של עמוס בחולדה, מספרים שכל פעם שהיה עובר לפני החלון של החדר שעמוס כותב בו, היה נעצר לרגע, מוציא מסרק ומסתרק שאם יכנס לאחד הסיפורים שלו, שייכנס מסורק... מאכושר ריטורי נדיר. ייתכן וזו הסיבה שאנשים תרגמו תכונות אלה להתנשאות, אך הוא היה כל כך רחוק מכך. הצניעות שלו הייתה מרחיקת לכת. תמיד לבוש בפשטות, ללא עניבה, גם כשנסע לחו"ל. לדעתי הוא היה קיבוצניק ובנשמתו נשאר קיבוצניק. יצא לנו לסעוד ביחד לא פעם, וכל מה שהזמין היה חביתה וסלט ופיתה או לחם. בתפקידיי הציבוריים נעזרתי בו כדי לסייע לבעיות אישיות של אנשים שפנו אליי".

על עזרתו של עוז בעבודתו הספרותית מספר אלי עמיר:"ראיתי ואני רואה בעמוס עוז מנטור ספרותי, וכשכתבתי את 'מפריח היונים' הרגשתי תקוע והגעתי אליו לשיחה. הוא עודד אותי להמשיך ולכתוב והרגשתי שיש לי על מי להישען בכתיבה. עמוס הוא בעיניי לא רק נשמה טובה אלא הוא סניור של כולנו. כשנערך ערב לה־שקת ספר שלי בערד, בקשתי ממנו לפתוח את הערב. לא רק שהזמין אותי לביתו לשתיית קפה אלא דבריו גרמו לקהל לכך שלא נתנו לו לרדת מהבמה לזמן ארוך".

רפי וייכרט משורר, מייסד הוצאת "קשב לשירה" ופרופ' לספרות

עמוס עוז בספרייה בביתו. "הייתה לו עברית מכושפת"

רוקד ביום העצמאות. ראשון משמאל

בגיוס לתלישת בוטנים. בן 16, ראשון מימין. התמונות מחולדה באדיבות אמוץ פלג, ארכיון חולדה

בחג פורים בקיבוץ, שנות ה־70

באוניברסיטת חיפה, צעיר מעוז בקרוב ל־20 שנה, דבר שלא מנע משניהם להיות ידידים ספרותיים במשך שנים רבות. וייכרט, שעומד היום בראש התכנית לכתיבה יוצרת במחלקה לספרות השוואתית, סיפר על שלושה מפגשים עם עמוס עוז: "אי שם בשנות התשעים, נסעתי עם פרופ' גבריאל מוקד – עורכם של כתבי העת 'עכשיו', 'ג'רוזלם רוויו' ו'תל אביב רוויו', לביתו של עמוס עוז בערד. העילה הישירה הייתה עריכת ראיון מקיף על אודות יצירותיו האחרונות ודעותיו הפוליטיות בעת ההיא. אחרי הראיון עוז החליט לערוך לנו סיור ממונע בפינות הקסם של ערד. בעודנו נוסעים אל עבר התצפית שבמזרח העיר, פנה אליי בשאלה מפתיעה: 'יש לך חברה?' כשהשבתי בחיוב חייך וציטט משירו הנודע של אריך איינשטיין: 'רפי, קח לך אישה ובנה לה בית'.

"מאז ובמשך כל השנים עד למותו, נשמר בינינו קשר. אני עקבתי אחרי ספריו ומאמריו וכל אימת שראה אור ספר משלי שלחתי אליו לערד. כעבור ימים אחדים זכיתי לתשובה בכתב יד, שציינה שירים אחדים שבהם מצא עניין מיוחד. הפתקים הללו שמורים עמי כל השנים כעדות לנדיבות לבו. הוא קרא ביציר־תם של יוצרים שעלו על במת הספרות אחריו והקדיש מזמנו היקר לזכותם בשורות תגובה.

"מדי שנה בשנה נהגנו להיפגש בפסטיבל השירה של שדה בוקר שאליו היה מגיע עם משפחתו. שם היה מקשיב לקריאת השירים של בנו דניאל, קורא מיצירותיו של א.ב. יהושע או משתתף כמחווה לזכר יוצר שכבר לא היה עמנו. זכורים לי במיוחד ערב מחווה לזכרו של אהרן אמיר, מי שהדפיס את סיפוריהם הראשונים של עוז, א.ב.יהושע, קנז ועוד. בערב בהנחייתי השתתפו עוז, יהושע וחיים גורי. עוז סיפר בהתרגשות ובהומור כיצד נסע מקיבוץ חולדה למשרד של אהרן אמיר בתל אביב וכמה שמח לשמוע שביכורי יצירתו יידפסו בכתב העת קשת'.

"באירוע נוסף, כשכבר ניכרו בו סימני מחלתו, עלה להרצות 'על המצב'. מאחר שעליי הוטלה ההנחיה ביקשתי את רשותו להציגו בקיצור נמרץ, שהרי מגוחך להציג מישהו שכל הנוכחים יודעים את זהותו ומכירים היטב את ספריו. עמוס עלה לבמה כשבידו פתקה ועליה שלוש הערות. מאלה טווה יותר משעה של הרצאה רהוטה, בעברית המכושפת שלו. היכולת הנדירה הזאת, בשילוב נדיבות לבו וחיוכו המקסים יחסרו לי מאד".

הקיבוץ של היום, הקיבוץ של פעם

גם למוקי צור (עין גב) יש זיכרונות מעמוס עוז, עוד מהיותו נער. הוריו של מוקי, בהיותו בן 14, יצאו לשליחות בצרפת, והוא נשאר בירושלים ובמקריות התגורר בדירת משפחתו של עמוס. שם מצא עיתוני קיר בהם כתב עמוס בהיותו תלמיד בביה"ס היסודי תחכמוני הדתי בירושלים. אחר כך נפגשו דרכיהם כשעמוס עוז היה "קומונר" (חל"ת בנח"ל) בתנועת הצופים בירושלים ומוקי בתנועה המאוחדת. שיתוף פעולה ביניהם נוצר בפעילותם בחוג "מן היסוד" שתמך בפנתח לבון במאבקו נגד ראש הממשלה דאז דוד בן גוריון על רקע "עסק הביש" והתנגד לריכוזיות הממלכתית שלו ושאף ליתר הכרה בערכי תנועת העבודה. במסגרת החוג נערכה פגישה עם בן גוריון בהשתתפותם של עמוס עוז ומוקי צור, בניסיון לשכנע את בן גוריון בצדקת דרכם.

מוקי צור מספר שלפגישותיו עם עמוס עוז היה אופי מיוחד בכך, שכל שיחה, למרות מרחק הזמנים האחת מהשניה המשיכה כאילו לא הייתה הפסקה ביניהן. הוא זוכר היטב את שיחותיהם בזמן ההתקרבות בין האיחוד למאוחד בתנועה הקיבוצית, כששניהם ניסחו מסמך של תקווה בנושא. הוא גם זוכר שאת דירתו הראשונה של עמוס עוז בחולדה הוא קיבל בזכות העובדה שאף חבר לא רצה לגור בדירה שנפטר בה חבר ורק עוז היה מוכן לעבור אליה. אחת מפגישותיו האחרונות הייתה עם עמוס ונכדיו, בכנרת ובבית הקברות של חלוצי ההתיישבות. ביודעו שמוקי צור כותב עליהם העיר לו: "הזהר מהחלוצים, הם ייקחו אותך בשבי". שאלנו את מוקי צור מה היה יחסו של עוז למשפחה והוא חזר שלוש פעמים, תוך הרמת קול: "עמוס היה איש משפחה מטורף!", והוא התכוון למסירות ולאהבה של עוז למשפחתו.

ביקשנו גם מאברהם (פאצ'י) שפירא (יזרעאל), שהוציא עם עמוס עוז את "שיח לוחמים" לאחר מלחמת ששת הימים, לספר לנו על החברות איתו והוא אמר לנו שבמועד זה הוא מרגיש קרוב מדי לפטירתו ופשוט עדיין לא מרגיש יכולת לדבר עליו.

עקב מחלתו, נעדר עמוס עוז מהשקת המהדורה החדשה של "שיח לוחמים" שנערכה ביולי לפני שנה. בלי שידעתי על מצבו הבריאותי, בקשתי לראיין אותו ל"הזמן הירוק" על "שיח לוחמים" בהוצאתו החדשה, והוא סירב בנימוס, בלי להזכיר את מחלתו. כשלחצתי עליו מעט שיביע דעתו על הקיבוץ היום, ענה בקצרה: "אני לא בטוח שהדרך הרעיונית הקיבוצית של בריאת 'אדם חדש היא נכונה. במאות ה־19 וה־20 רעיונות מסוג זה מצאו עצמם בגולאגים. בקיבוץ הם נגמרו בתקנונים ובוועדות. אבל אם היית שואל אותי באיזה קיבוץ הייתי רוצה לחיות, הייתי מעדיף לחיות בקיבוץ של היום ולא זה של לפני מאה שנה".

חדשות • יעקב לזר

ירון בלחסן נבחר למנכ"ל ארגון מגדלי הפירות בישראל

מועצת ארגון מגדלי הפירות בישראל בחרה בירון בלחסן למנכ"ל הארגון. ירון יחליף את איציק כהן שמסיים כהונה של שש שנים בתפקיד.

ירון בלחסן (54), בן וחבר מושב רמות נפתלי בגליל העליון, מגדל אגסים וענבי יין, שימש בשורה של תפקידים ציבוריים במגזר החקלאי ובהם יו"ר הועדה החקלאית מבואות החרמון, מזכיר וגזבר רמות נפתלי, יו"ר בוועדים ממונים ומזכיר חוץ במושבים, חבר בהנהלות יקבי רמת הגולן, מים בגליל, מט"י גליל עליון וחבר במזכירות ארגון מגדלי הפירות לאורך שנים רבות.

ירון בלחסן. מתחייב לפעול בכל המרץ לחיזוק הקשר בין החקלאים לארגון

בלחסן הודה לחברי מועצת הארגון על הבחירה ואמר שהוא נכנס לתפקיד בתקופה מאתגרת עם בעיות רחופות בהתמודדות עם המדיניות הממשלתית, פערי התיווך בין המגדל לבין הצרכן, המחסור התמידי במים ועלויות העסקת העובדים הזרים. "אני מתחייב לפעול בכל המרץ לחיזוק הקשר בין החקלאים לארגון, לדאוג לצרכיהם ולרווחתם של מגדלי הפירות, למען אספקת פירות טריים בשפע לצרכנים ולחיזוק תדמית הארגון באמצעות עבודת צוות משותפת עם כל הגורמים בענף ובמגזר החקלאי. אני מודה לאיציק כהן על השנים שהקדיש לארגון בתקופה לא פשוטה."

איציק כהן איחל לירון בלחסן הצלחה בתפקיד והביע תקווה ששר החקלאות החדש שיכנס לתפקיד לאחר הבחירות יהיה קשוב לצרכי החקלאים והחקלאות וישכיל לפעול בשיתוף פעולה פורה עם המגזר החקלאי.

במכתב פרידה ששלח איציק כהן לחקלאים נכתב: "השנים האחרונות היו מאתגרות לענף הפירות הישראלי, בנוסף למאבקים הקבועים שאנו נאלצים לנהל אל מול היבוא, מגבלות המים, הסיוע הממשלתי והבטחת עובדים לענף, התמודדנו עם שרי חקלאות שלא ראו אל מול עיניהם את צרכי החקלאים והחקלאות. לצערי נאלצנו להגיע לעימותים בבתי המשפט כדי להבטיח את זכויות החקלאים. אני מאמין שלא כך הדרך להתנהל במגזר החקלאי ומקווה שהעתיד יהיה שונה. אני גאה במיוחד בסיום ההתדיינות ארוכת השנים על פיצוי החקלאים בהפרשי הצמדה וריבית בגין נזקי הטבע שחווינו בתחילת שנות התשעים. הפיצוי שקיבלו החקלאים, בהיקף של 50 מיליון שקל, איפשר לרבים מהם להשקיע ולהרחיב את המשקים, להחזיר חובות ולחזק את איתנותם הכספית.

"האתגרים בפני הארגון היו לא רק חיצוניים אלא גם בתוכנו, עם חילוקי הדעות ביחס לצורך בשימור המערכות הארגוניות של המגזר החקלאי. סברתי בכל השנים ואני חושב גם כעת שאחדות החקלאים וניתוב תקציבים ציבוריים למטרות כמו המחקר החקלאי הכרחיים להמשך קיומה של החקלאות במתכונת הנוכחית. כמובן שיש לערוך שינויים והתאמות, אולם ויתור על כלים חשובים אלו יותיר חלל שספק אם ניתן יהיה למלא.

"ביקשתי לסיים כעת את כהונתי כדי לאפשר למחליף להיערך כראוי לוועידת הארגון שתערך בשנה הבאה ולהתחיל בניית מערכת היחסים עם הכנסת והממשלה שייבחרו. אני מאחל לו ולכולנו ששר חקלאות החדש שיכנס לתפקיד והנהלת המשרד יהיו קשובים לצרכי החקלאים ויעבדו בשיתוף פעולה פורה עם התנועות והארגונים. זוהי פרידה מהתפקיד, אך לא מכם. אמשיך ללוות את ענף הפירות כחבר במזכירות ולהיפגש עמכם באירועים ובסיורים".

נחל עוז, מזרנים ומיטות

לפני כשלושה שבועות ביקרה חברה מנחל עוז בקיבוץ מעגן, ופגשה את מנכ"ל כפר הנופש מעגן עדן, דורון ביכלר. ביכלר שמע ממנה, שבמקום הפינוי המיועד לקיבוץ נחל עוז במצבי לחימה, אין מספיק מזרנים ומיטות לכל הקיבוץ והחליט לתרום לנחל עוז מזרנים ומיטות. התרומה הועמסה על משאית והגיעה למקלט הציוד של צוות צח"י. בזכות ההתגייסות הזו יש כיום לכל חברי ותושבי נחל עוז מיטות ומזרנים למצב בו חס וחלילה ייאלצו להתפנות כקהילה מהקיבוץ.

המזרנים שנתרמו על ידי כפר הנופש מעגן במקלט הציוד של צוות צח"י נחל עוז

בנחל עוז ביקשו להודות לכפר הנופש ולמנכ"לו דורון ביכלר, לאושרית סבג על התיווך לתרומה, ולאלעזר אסטיוקר שה־עביר במשאית של החברה שלו את הציוד. "יישר כוח לכולכם (והלוואי ולא נזדקק)!"

פרי עסיסי
טעים ובריא

mehadrin
Growers at heart

פרי אור
OR

mehadrin
Growers at heart

פרי אור
OR

www.mehadrin.co.il

אבוקדו | אור | מג'הול | אשכולית אדומה

פרשת פנחס, במדבר פרק־כו

{א} וַיְהִי אַחֲרֵי הַמַּגֵּפָה (פ) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶלְעָזָר בֶּן אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: {ב} שְׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה לְבֵית אֲבֹתָם כֹּל יֹצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל: {ג} וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בְּעַרְבֹת מוֹאָב עַל יַרְדֵּן יְרֵחוֹ לֵאמֹר: {ד} מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וָמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: {ה} רְאוּבֵן בְּכוֹר יִשְׂרָאֵל בְּנֵי רְאוּבֵן חֲנוֹךְ מִשְׁפַּחַת הַחֲנֹכִי לְפַלּוּא מִשְׁפַּחַת הַפַּלֻּאִי: {ו} לְחֶצְרֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְכַרְמִי מִשְׁפַּחַת הַכַּרְמִי: {ז} אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הָרְאוּבֵנִי וַיִּהְיוּ פְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת וּשְׁלֹשִׁים: {ח} וּבְנֵי פַלּוּא אֱלִיאָב: {ט} וּבְנֵי אֱלִיאָב נְמוּאֵל וְדָתָן וַאֲבִירָם הוּא דָתָן וַאֲבִירָם קְרִיאֵי הָעֵדָה אֲשֶׁר הִצּוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן בַּעֲדַת קֹרַח בְּהַצֹּתָם עַל יְהוָה: {י} וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע אֹתָם וְאֶת קֹרַח בְּמוֹת הָעֵדָה בַּאֲכֹל הָאֵשׁ אֵת חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם אִישׁ וַיִּהְיוּ לְנֵס: {יא} וּבְנֵי קֹרַח לֹא מֵתוּ: (ס) {יב} בְּנֵי שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם לִנְמוּאֵל מִשְׁפַּחַת הַנְּמוּאֵלִי לְיָמִין מִשְׁפַּחַת הַיָּמִינִי לְיָכִין מִשְׁפַּחַת הַיָּכִינִי: {יג} לְזֶרַח מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי לְשָׁאוּל מִשְׁפַּחַת הַשָּׁאוּלִי: {יד} אֵלֶּה מִשְׁפְּחֹת הַשִּׁמְעֹנִי שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף וּמָאתָיִם: (ס) {טו} בְּנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם לְצְפוֹן מִשְׁפַּחַת הַצְּפוֹנִי לְחַגִּי מִשְׁפַּחַת הַחַגִּי לְשׁוּנִי מִשְׁפַּחַת הַשּׁוּנִי: {טז} לְאָזְנִי מִשְׁפַּחַת הָאָזְנִי לְעֵרִי מִשְׁפַּחַת הָעֵרִי: {יז} לַאֲרוֹד מִשְׁפַּחַת הָאֲרוֹדִי לְאַרְאֵלִי מִשְׁפַּחַת הָאַרְאֵלִי

מניין בני ישראל. ויקפדיה

על "הלשכה המקראית לסטטיסטיקה" כותב מיכאל הנדלזלץ ותוהה איך למרות אלפי המתים במדבר ממגפות ומצעדי ענישה שונים, נשאר מספר הנפקדים זהה כמעט למספרם במפקד שנערך בתחילת החומש? בפרק מובאת רשימה גדושה של שמות עבריים יחידים ומיוחדים, ויחד עם זה מספרים שהיו יכולים לסחרר רואי חשבון מדופלמים. בדו"ח של הלשכה הנ"ל מוזכרים שמותיהם ומספרם של בני ישראל מעל גיל עשרים, יוצאי צבא (כלומר גברים), ודגש מיוחד :לא כולל לוויים, הפטורים מעבודת הצבא (מזכיר לכם/ן משהו?).

.

רוני מגידוב כותבת, שפרקנו הוא מן הפרקים הארוכים בספר במדבר ובתורה בכלל; הוא מונה 65 פסוקים (כזכור הפרק הארוך ביותר בתורה הוא במדבר ז' המשתרע על פני 89 פסוקים). הפרק מתאר שוב מפקד של בני ישראל. גם בארבעת הפרקים הפותחים את ספר במדבר יש מפקדים ומספרים. בעוד המפקדים בתחילת הספר נערכו בשנה השנייה ליציאת מצרים, פרקנו סוקר מפקד המתקיים בשנה הארבעים.

היא שואלת: מדוע חוזרים ומונים את העם? מהו השינוי הדמוגרפי שחל בו? לשם מה פוקדים? האם המפקד החדש הוא בשל סיפור המגפה שפרצה בעם בעקבות חטא בעל פעור, שבה מתו עשרות אלפים ? או אולי לקראת הכניסה לארץ וחלוקתה לנחלות השבטים?

על עמדתו של דוד בן גוריון על יציאת מצרים וביסוס חלק מדעותיו על המִפקד שבפרקנו כותבת מתיה קם. הוא הגיע למסקנות מפתיעות לגבי מספרם של יוצאי מצרים. לדעתו אלה היו מועטים והצטרפו לבני עמם שנותרו בארץ. "יציאת מצרים היא עובדה היסטורית בלתי מפוקפקת", קבע דוד בן־גוריון, ויצא כנגד חוקרי מקרא בני ימינו הכופרים במאורע זה "משום שאין לו זכר בכתבי מצרים". לדידו, יציאת מצרים היא לא אירוע היסטורי אחד מני רבים אלא מאורע מרכזי ומכריע בתולדותינו "שנחרת [...] עמוק בהכרת העם, ושהדיו נשמעים בכל ספרי הנביאים ובכמה מספרי הכתובים". את חשיבותו המכרעת של המאורע זקף בן־גוריון "להופעת משה רבנו, אבי הנביאים והגדול שבהם, ולתפקיד שהוא מילא בעיצוב דמות יוצאי מצרים - ועל ידי כך בעיצוב דמות העם העברי כולו". בן־גוריון הצהיר כי אינו מביע את הדברים "בשם איזה מוסד או גוף כלשהו", אלא כאחד האדם, והוסיף: "מותר לכם לחלוק על דבריי". אני חלוק עליו בעיקר בנושא יציאת מצרים כעובדה היסטורית. בן גוריון היה אדם פוליטי וככזה היה חייב להשתמש בכלים שעמדו לרשותו להצדיק את הקמת את המדינה, את הקשר ההיסטורי והאידיאולוגי אליה. כאדם מעמיק, כאוהב ספר בכלל, ותנ"ך בפרט (הציונות היא שהחזירה את התנ"ך לתודעתו של של העם אחרי התלמוד ששימוש אותה אלפי שנים). הוא לא היסס לפרש אותו כחילוני ולעמוד מול הטקסט בכבוד ועומק.

ד"ר איתמר כסלו מאוניברסיטת חיפה, שכתב את הספר "על סף הארץ המובטחת: תיאור ההכנות לכניסה לארץ ומקומו בהתהוות התורה" מסביר מדוע בחר לעסוק בספרו בפרקים הללו. הם מהווים מעין גשר בין התורה לספר יהושע כי מתוארות בהם ההכנות לכניסה לארץ.

על המפקד המתואר בפרק שלנו הוא מעיר, שתיאור המפקד נשען גם על הבדלי נוסח המשתקפים בתרגום השבעים, הן בבראשית מ"ו והן בבמדבר כ"ו. הוא מסיק שהתיאור הנוכחי נוצר בשני שלבים. בשלב הראשון היה התיאור מפקד של יוצאי מצרים שמטרתו הייתה להראות את הריבוי המופלא של בני ישראל בזמן שהייתם במצרים. לכן נבנה התיאור על בסיס רשימת היורדים למצרים והראה איך ממשפחה אחת נוצר עם שלם וגדול המונה יותר משש מאות אלף נפש.

בשלב השני הוצא תיאור המפקד מהקשרו המקורי והועבר להקשר של סוף תקופת הנדודים במדבר. מטרתו החדשה היא לשמש בסיס נתונים לחלוקת הארץ. כל אחד מן הנמנים במפקד אמור לקבל נחלה בארץ. כאן נמצא לדעתו אחד ההסברים למיפקד המסוים הזה. אין הוא מסביר מדוע יש כמה מפקדים בצפיפות זמן כזו.

הרב ירון בן דוד פוקד ומונה את המפקדים השונים ומגיע למניין: "שלוש פעמים בתורה מצינו שפקדו את בני ישראל: במפקד שבתחילת פרשת כי תשא ובתחילת ספר במדבר, ובפרשת פנחס. אבל המדרש מונה עוד מספר ספירות, כך שבסך הכל יש עשרה מפקדים של בני ישראל".

רש"י טוען, שהמפקד נעשה מרוב חיבתו של הקב"ה לישראל: כלומר הוא נהנה מנכסיו, כמו אדם עשיר הנוהג לספור את ממונו ולמנות את נכסיו. מצד שני הוא מרבה להרוג בעמו ולהענישו. דומה שיש סתירה לוגית בדברי רש"י.

מפקדי אוכלוסין בישראל נערכים במדינת ישראל, באחריות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אחת למספר שנים, במטרה לאסוף נתונים על אוכלוסייתה של המדינה וזאת כדי ליצור מאגר מידע מדויק ומלא ככל האפשר על תכונותיה הדמוגרפיות והכלכליות של האוכלוסייה. המיפקד אמור לספק נתונים שונים על מנת לסייע בקביעת מדיניות בתחומים הללו. במדינת ישראל נערכו מפקדי אוכלוסין בשנים: 1948, 1961, 1972, 1983, 1995 ו־2008. המפקדים בישראל נערכו בהמשך למפקדי ממשלת המנדט בארץ ישראל, שהראשון בהם היה מפקד אוכלוסין 1922 של ארץ ישראל, ולאחריו מפקד אוכלוסין 1931 של ארץ ישראל. מפקדי אוכלוסין בישראל נערכים מכוח פקודת הסטטיסטיקה שהיא חוק. החוק מסמיך את הסטטיסטיקן הממשלתי לקבוע אלו נתונים יאספו מן האוכלוסייה, באמצעות שאלון. החוק אף קובע את חובת האוכלוסייה לענות לשאלון המוצג להם מטעם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הוא מגדיר סירוב, או הימנעות, למילוי שאלון, או מניעת כניסה לחצרים לצורך עריכת המפקד, כעבירות פליליות שעונשן עד שלושה חודשי מאסר. במובן זה ההשתתפות במיפקד היא חובה, כמו בימי המקרא.

כיום מבוצעים מפקדי אוכלוסין במדינות רבות - בחלקן בסיוע האו"ם, כאשר המדינה אינה מסוגלת לערוך סקר כזה בכוחות עצמה.

במדינות בהן יחסי הכוחות בין העדות במדינה נקבעים על פי מפקדי אוכלוסין ישנם לרוב קשיים בביצועם, בגלל התנגדות העדות שעתידות להיפגע כתוצאה מקיטון בגודלן. דוגמה קיצונית לכך היא לבנון, שבה לא נערך מפקד אוכלוסין מאז 1932 בגלל חשש של הנוצרים מקיטון בכוחם בגלל עליית אחוז המוסלמים.

בשטחים כבושים מתנגדת האוכלוסייה לרוב למפקד האוכלוסין בשל ההכרה המשתמעת ממנו בשלטון. מסיבה זאת לא נערך ביש"ע מפקד אוכלוסין מאז זה שנערך מיד לאחר מלחמת ששת הימים וכך יוצא כי ההנחות הדמוגרפיות לגבי תושבי האזור לא מכילות את כל השינויים שהיו מאז. כיוון שאין מיפקד, כל אחד ואחת רשאים והמציא נתונים כראות עיניו/ה הפוליטיות. דומה שכל הנושאים הללו רלבנטיים גם לצורך בחינת המיפקד שלנו. אז כהיום, שימוש במיפקדים היה , הווה ויהיה, לצרכים פוליטיים וכלכליים מובהקים.

אורחה במדבר

מילים: יעקב פיכמן
לחן: דוד זהבי

יָמִין וּשְׂמֹאל רַק חוֹל וָחוֹל
יַצְהִיב מִדְבָּר לְלֹא מִשְׁעוֹל.

אוֹרְחָה עוֹבְרָה, דּוּמָם נָעָה
כִּדְמוּת חֲלוֹם שָׁם מֻפְלָאָה

וּצְלִיל עוֹלֶה יוֹרֵד קָצוּב,
גְּמַלִּים פּוֹסְעִים בְּנוֹף עָצוּב.

לִין־לָן, לִין־לָן, זֶה שִׁיר הַנְּדוֹד,
שָׁתוֹק וָשֵׂאת - שָׁתוֹק וּצְעֹד.

השיר מבטא עצב, התמדה, קצב איטי, נדידה ללא מנוח, ואולי ללא תקוה. הייתכן שתכליתם של המיפקדים המרובים במדבר, לשמש מוקד פעילות, המרצה, זריקת עידוד, חידוש התקווה לקראת הכניסה לארץ המובטחת?

שבת של מנייה ומיפקד של הנכסים החשובים: חגים, שבת, שמחה, משפחה, ילדים, נכדים, נינים.

רחל (רליק) וכמן

בת דגניה א', מנהלת מעבדה בבית הספר הריאלי, 1931-2019

עלי קדם

ביום חמישי בשבוע שעבר הובאה למנוחות בבית העלמין בדגניה א' רחל (רליק) וכמן, בת הקבוצה. היא נולדה בשנת 1931. אביה יצחק בן יעקב, היה אחד משנים עשר המייסדים שהקימו את דגניה באום ג'וני באוקטובר 1910, ולימים מחלוצי התעופה בארץ ומנהל חברת "אווירון". הוא נספה בתאונה בשנת 1940 יחד עם בני משפחת דוב הוז. האם, יונה לבית גרישפון, למדה בגימנסיה הרצליה בתל אביב, הגיעה לדגניה ב־1918, והייתה דמות מרכזית בתחום החינוך, בקיבוץ ובתנועת "איחוד הקבוצות והקיבוצים".

רחל למדה יחד עם ילדי העמק בבית החינוך המשותף בדגניה. על ימיה כילדה בקיבוץ סיפרה: "מטרה חשובה מאוד באורח חייהם של ראשוני דגניה הייתה עבודה עצמית, ובעיקר בחקלאות. כך חינכו גם אותנו הילדים. בנוסף ללימודינו בבית הספר היינו רגילים גם לעבוד ולעזור בענפי המשק השונים: ברפת, בלול, בגן הירק ובשאר הענפים. ככל שהתבגרנו, עבדנו יותר שעות והוטלו עלינו יותר משימות. גם בבית הספר, ואפילו עוד בגן הילדים היו גינות שעיבדנו אותם ואכלנו מפירותיהן."

במלחמת העצמאות, כנערה בת 17, הוצבה בעמדות בקרב על דגניה (מאי 1948). חברה יהודית ברקוביץ ובני כיתה נוספים נפלו במרחק קטן ממנה.

אחרי סיום בית הספר הלכה רליק להדרכה בתנועת הנוער העובד, בסניף שכונת בורוכוב (בגבעתיים של היום) ולאחר מכן שירתה בצה"ל כפקידה במטכ"ל. בתקופה זו הכירה את בעלה לעתיד, אברהם וכמן, שלמד באותה עת בבית הספר למשחק של תיאטרון הקאמרי. לאחר שהתחתנו, גרו במשך זמן מה בדגניה, שם נולד בנם הבכור, גור. ב־1957 עזבו רליק ואברהם את דגניה ועברו לחיפה בעקבות עבודתו בטכניון של אברהם (שבינתיים עזב את עולם המשחק וסיים לימודי ארכיטקטורה) ורליק החלה ללמוד בקורס למורים לטבע. הם המשיכו לגור בחיפה כל חייהם ושם נולדו שני ילדיהם הנוספים, עמוס ויובל. במשך כל השנים שמרו על קשר אמיץ לדגניה, בה המשיכה לגור אימה של רליק, יונה.

בשנת 1963 החלה רליק לעבוד בבית הספר הריאלי בחיפה כלבורנטית ומדריכה במעבדה לביולוגיה, בה למדו תלמידים מהחטיבה העליונה. במשך 37 שנים, היא מילאה במסירות תפקיד זה, שלתוכו יצקה את אהבתה והבנתה הגדולות בטבע ובפרט בחי ובצומח של ארץ ישראל. היא הפכה את מתחם המעבדה לביולוגיה בקמפוס בית־בירם, ולצידה את הגן הבוטני המופלא אותו הקימה וטיפחה, להיכל מרתק של ידע, המחשה, לימוד והתנסות בו התחנכו דורות של תלמידים. בנוסף לכך, הייתה אחראית גם על נושא עבודות הגמר של תלמידי התיכון בבית הספר הריאלי בכלל המקצועות.

אברהם וכמן, שנפטר ב־2010, היה איש אשכולות: פרופסור לארכיטקטורה בטכניון, ממציא שפת הריקוד בתנועה יחד עם נועה, בתו של ראש הממשלה השני לוי אשכול, והוגה תכנית "השדרה המזרחית". בנם הבכור גור, שהיה טייס חיל האוויר, התאבד בגיל 26 ונקבר בדגניה.

רליק הייתה אחותן הצעירה של התאומות יהודית (דיתה) פרח ז"ל, חברת בית השיטה, טייסת בפלמ"ח ומי שיזמה את ארכיון התמונות של הפלמ"ח, ושל שיה (שרה) ממעגן מיכאל – אשתו של האלוף יוחאי בן נון, מי שהיה מפקד חיל הים ובעל עיטור גיבור ישראל.

רליק וכמן, אישה משכילה ורבת כישרונות

בשיחת טלפון עמה לפני מספר שנים, סיפרה לי רליק שאימה יונה הייתה חברתה לאוהל של רחל המשוררת בעת שזו הייתה בדגניה. רחל המשוררת כתבה בשיר ידוע: "תקראי נא בשמי לביתך הקטנה, להציב לי יד". ואכן חודשיים אחרי מותה נולדה ליונה בת שלישית, לה החליטה לקרוא בשמה – רחל.

רליק הייתה אישה משכילה ורבת כישרונות, בעלת נפש רגישה ומתפעמת, קשורה בנימי נפשה לארץ ולטבע ובפרט לנוף הולדתה בעמק הירדן. היא נטמנה לצד בעלה אברהם ובנם גור. הותירה אחריה שני בנים, עמוס ויובל, וחמישה נכדים. יהי זכרה ברוך.

ארגוני המגדלים ומועצות הייצור מברכים את

ירון בלחסן

עם היבחרו לתפקיד מנכ"ל ארגון מגדלי פירות

ומאחלים למנכ"ל היוצא

איציק כהן

בהצלחה בהמשך דרכו

קטנות קיבוציות • אברהם שרון

שורה ראשונה

הדבר הגרוע ביותר שעלול לקרות למחאה קרה במחאתם של הפנתרים השחורים 2019: לא האלימות של המחוללים אותה והמשתתפים הפרועים והאלימים בה, אלא איבוד הלגיטימיות שלה, כשהצטרפו אליה טרמפיסטים. לא רק צדיקים – מלאכתם נעשית בידי אחרים. גם טפילים.

השיעור של המכנסיים הגנובים

את מכנסי הג׳ינס הראשונים שהייתי אמור ללבוש, לא לבשתי מעולם. אחותי הביאה לי אותם מלונדון. ליוויס מקוריים. הנחתי אותם אחר צהריים אחד על דרגש במקלחת המשו־תפת. לכאורה – מקום טבעי ובטוח. במקלחת דמיינתי את עצמי לבוש בהם וחשבתי על כך שאותה גברת בשינוי אדרת היא בכל זאת גברת אחרת. עטוף במגבת, נוטף מים, יצאתי לאחר דקות אחדות. לאחר שייבשתי את עצמי, התחלתי להתלבש. לפתע זה היכה בי: המכנסיים אינם. מישהו – מי?־ העלים אותם. מישהו ״סחב״ אותם, כמו שסחבו, לפעמים, עיתונים מתאי הדואר. באותן שנים גניבה היתה מושג שהיה מיוחס רק לגנבים מקצועיים, אשר מן הסתם גנבו בעיר, כי מי יעלה על דעתו שגם בקיבוץ דברים עלולים להיגנב? לא היה את מי לשאול, לא היה ממי לשאול מכנסיים זמניים. נותרתי אחרון ״יחיד כה ורפה״, כמאמר השיר. בימים הבאים ניסיתי לראות את מי שהתקלחו עמי לבושים במכנסיים. כה תמים הייתי. לא העזתי לשאול איש מהם, האם זה הוא. את הדרך מהמקלחת עשיתי לאט ובזהירות, כהולך על גחלים, עטוף מגבת, ובתוכי ניצתת אש הכאב והזעם. אמרתי בלבי – רק שהמגבת שבה אני עטוף לא תיפול, חלילה, אוי לאותה בושה וכלימה שיעטו פניי הסמוקים... אני לא יודע איזה שיעור הייתי אמור ללמוד מגניבת המכנסיים החדשים שלי, אשר מעולם לא לבשתי: על המחיר (בלתי נמנע?) של השיתוף? על תמימותי? על הימנעות מגישה סלחנית – שלא לומר מכילה – למעשה פלילי, אשק אחד מביטוייו הוא לשון רכה, פייסנית וסלחנית?

בין קלנועית למוצץ

בעמודים לא מעטים (בלשון המעטה) של שבועון זה, מופיעות תמונות של קלנועיות. הקיבוץ, המסורתי והמתחדש לא רק הולך ומזדקן; אין בו רק מי שמצבם מחייב אותם לה־מיר את רגליהם בקלנועית. הוא הולך ומצעיר, ויש בו גם, כן יירבו, תינוקות שבאים לעולם בכלל ולקיבוץ בפרט. בעיני רוחי אני רואה בדפים אלה גם פרסומות למוצצים, לעריסות, לחליפות, ולעוד מוצרים בסיסיים בקט־סל של העוללים ושל הוריהם – קהל יעד טבעי למוצרים נדרשים בתחילת החיים.

מוסה

בוקר. תחילת יולי. בקיבוץ בית השיטה, שאליו הגעתי לסדר סידור קטן אצל טובה׳לה המקסימה מהדואר, תכונה ורעשים של בוקר. על מכונת כיסוח או אולי איסוף עלים יושב משה (מוסה) פלד. כמו דברים רבים אחרים שהוא עושה – מי סופר?! – גם עבודה זו הוא עושה, כמשוער, בהתנדבות, ואם לדייק – הוא עושה אותה כשליחות. אם יש יראת קודש חילונית – מוסה הוא המגלם אותה בעיניי. אם לא טועה בו, הוא לחם, בשעתו, על בניית בית כנסת בקיבוצו או על הסבת אחד המבנים בו לבית תפילה.מוסה לא לועג לגילו – הוא מיודד עמו. הם מאתגרים זה את זה והשעון – מכאני או דיגיטלי – נכלם, מתקתק את תקתוקו, לא יודע כי מחוגיו של השעון הביולוגי של מוסה עשויים חומר־נפש נדיר. התקרבנו זה אל זה. הוא דומם לרגע את המכסחת, כדי שיוכל לשמוע, בפעם השנייה, מה שלא שמע בראשונה, כשאמרתי לו את אשר אמרתי ברעש. שהשקפתי שונה משהשק־פתו תכלית השוני אבל אני מכבד וגם, בי נשבעתי שכך אמרתי, מעריץ אותך על דבקות, האמונה, הנחישות. לחצתי לחיצה רפה את יד האיכרים שלו והוא לחץ את ידי לחיצה בעצמה שגילמה את כל מה שהוא מרגיש וחושב ומאמי ונלחם עליו. אני מעריך אותו, ואם לדייק – מעריץ. אם לדייק עוד יותר – אני אוהב אותו.

פינת הילדים

אני לא לגמרי בטוח
שהאיש התחיל בקינוח
אבל מה שכן בטוח
זה שהוא התחיל בתפוח.

שורה תחתונה

שורה זו מיועדת ומיוחדת לכוחו של הרגל: לימדו אותי שאסור לקפוץ למסקנות. שלמ־סקנות יש להגיע בהליכה מתונה, אטית, צעד אחר צעד, בהדרגה. אבל לפעמים ההרגל מנצח, ועל אף הידיעה כי אסור לקפוץ למסקנות אני מדלג אליהן בבת אחת ושתים תוך כדי שינון שתי מלים – אסור למהר.

דין התנועה • עו״ד איילת רייך־מיכאלי

מי יחזיק בדירה- הקיבוץ או היורשים?

לאחר שנפטרה חברת בית קשת, דרש הקיבוץ מילדיה יורשיה, לעזוב את הדירה בה התגוררה. הם סרבו, הקיבוץ פינה את חפציהם והם שבו והשתלטו על הדירה. הקיבוץ תבע וביקש מבית המשפט לקבוע כי זכות החזקה בדירה הן שלו. היורשים טענו - בקיבוץ מתקיים הליך שיוך דירות ולהם הזכות להחזיק בדירת אמם. בית המשפט המחוזי בנצרת פסק לטובת הקיבוץ

קיבוצים רבים, שקיבלו בעבר החלטות בנוגע ל״שינוי אורחות החיים״ ומעבר לקיבוץ מתחדש, התחילו בהליכי שיוך דירות הקיבוץ לחברים. הליכים אלו נמשכים שנים רבות, ומטבע הד־ברים, בתקופה הזו נפטרים חברים שבעת ההחל־טה על ״היום הקובע״ היו בחיים. מצב זה עורר לא אחת מחלוקות בין הקיבוץ ליורשי החבר המנוח באשר לזכויות בדירה בה התגורר החבר. בפסק דין* שניתן לאחרונה (16.6.19) שב בית המשפט המחוזי בנצרת לעסוק בסוגיה זו ובשל חשיבות הדברים ושכיחותם בחרתי לסקור את עיקריו בפניכם.

באותו עניין, לאחר שנפטרה חברת קיבוץ, וב־תום ימי האבל ותקופה נוספת שניתנה להתאר־גנות, דרש הקיבוץ מילדיה של החברה המנוחה, שהם יורשיה, לעזוב את הדירה בה התגוררה. לאחר שהיורשים סירבו לעשות כן, ארז הקיבוץ את החפצים ואפסן אותם, אולם היורשים שבו והשתלטו על הדירה. בעקבות כך הגיש הקיבוץ תביעה במסגרתה התבקש בית המשפט להצהיר, כי זכויות החזקה בדירה הן של הקיבוץ, ואילו ליורשים הנתבעים אין כל זכות להחזיק ולה־שתמש בדירה. הקיבוץ טען כי זכות השימוש האישית שהייתה למנוחה בחייה לשימוש זמני בדירה אינה ניתנת להורשה או להעברה, וזאת בהתאם לתקנון הקיבוץ.

היורשים טענו כי בניגוד לעמדת הקיבוץ, הרי שיש לחברי הקיבוץ זכויות בנוגע לדירות המ־גורים שלהם וזאת מכוח תקנון הקיבוץ המתחדש והחלטות הקיבוץ השונות שנתקבלו בנוגע לשיוך הדירות בקיבוץ. לטענתם, מאחר והם היורשים של אמם אשר הייתה חברת קיבוץ ביום הקובע, הרי שהם בעלי הזכות להחזיק בדירה ויש להם זיקה ישירה אליה.

היורשים הוסיפו וטענו, כי התנהלות הקיבוץ מהווה קיפוח וחוסר הגינות. לטענתם, חברי הקי־בוץ הסתמכו על החלטות הקיבוץ לרבות החלטות בדבר קבלת נכסים לידיהם אותם יוכלו להוריש לילדיהם. אלא שהקיבוץ זנח את מחויבותו להליך שיוך הדירות ובכך התנהל כמו חברה שמקפחת את בעלי המניות בה. בענייננו הקיפוח הינו גם פגיעה בציפיות הלגיטימיות של הצדדים, ובמ־קרה דנן הציפייה שלהם היא כי הקיבוץ יפעל למימוש תקנונו והחלטותיו בתום לב ובתוך פרק זמן סביר.

בפסק דינו קובע בית המשפט, ראשית, כי נכון למועד הגשת התובענה, תקנון הקיבוץ המתחדש לא אושר בפועל על ידי רשם האגודות, וכי התק־נון הרלוונטי הינו התקנון של הקיבוץ עם הסיווג השיתופי הקובע כי לחבר אין כל זכות העברה או הורשת השימוש בנכסים של הקיבוץ. עם זאת, בית המשפט ממשיך וקובע כי אף עיון בתקנון הקיבוץ המתחדש מוביל למסקנה כי אין בו כדי להועיל ליורשים. כך, תקנון זה קובע, לגבי נכ־סים של הקיבוץ שנמסרו לשימוש החבר, לרבות דירת מגורים, כי כאשר: ״נפסק השימוש בנכסים אלה על ידי החבר מסיבה כלשהי לרבות עקב פטירה, תחזור החזקה בהם מאליה לקיבוץ״. עוד נקבע בתקנון, בהתייחס להליך שיוך הדירות, כי: ״עד להעברת הזכויות על שם החבר בפועל (לרבות רישומן כדין) ימשיך הקיבוץ להיות בעל הזכויות בדירות המגורים מבלי שתהא לחבר או ליורש, חליף, או נציג של החבר כל זכות בדי־רה...״.

לפיכך קובע בית המשפט כי גם אם לפי התק־נון המתחדש הקיבוץ רשאי להעביר דירות לידי חבריו (מה שלפי התקנון השיתופי לא היה הדבר אפשרי), הרי שכל עוד לא הועברו הזכויות בפו־על על שם החבר (ובענייננו אין מחלוקת כי לא הועברו וכי תהליך השיוך טרם נסתיים) הרי שה־חזקה בדירה חזרה לידי הקיבוץ לאחר פטירתה של המנוחה והקיבוץ ממשיך להיות בעל הזכויות בדירה, וליורשי המנוחה אין כל זכויות ספציפית בדירה זו.

בית משפט ממשיך ודן בהחלטות נוספות שקי־בל הקיבוץ לעניין שיוך דירות ומוצא שאין בהן בכדי לשנות מהעקרונות שנקבעו כאמור בתקנון הקיבוץ המתחדש, ואין בהן כדי להעניק ליורשים זכויות כלשהן בדירה. למעשה, בית המשפט קובע כי אותה זכאות של היורשים שנקבעה במסגרת החלטות אלו אינה מתייחסת דווקא לדירת המגו־רים הספציפית שבה גר החבר, אלא לקבלת ״דירה״ או ״לשווה ערך של הזכות״. כלומר, אין ליורשים זכויות בדירה הספציפית שהתבקשו לפנות.

באשר לטענה כי הקיבוץ התנהל בצורה מקפ־חת ולא הוגנת תוך פגיעה בציפיותיהם של היור־שים לקבלת דירות, קובע בית המשפט, כי אף אם אף ניתן לראות את הקיבוץ כחברת מניות, הרי שבענייננו היורשים כלל אינם חברי הקיבוץ, ואין להם חלק במניות האגודה השיתופית, על מנת שיוכלו לחסות תחת טענה זו. בנוסף, בחי־נת הטענה לגופה מעלה כי אין בה ממש. שהרי אף אם היו מסתיימים הליכי השיוך (וציפיותיהן הלגיטימיות של היורשים היו מתממשות) לא היה באלה כדי לערוב לכך שהיורשים יקבלו זכויות דווקא בדירה נשוא הסכסוך.

לאור כל האמור, התביעה נגד היורשים מת־קבלת ונקבע כי הזכויות בדירה הן של הקיבוץ.

*ה״פ (מחוזי נצ׳) 15-07-26058 בית קשת – אגודה שיתופית חקלאית בע״מ נ׳ עדו נתן (פורסם בנבו, 16.06.2019)

* **״איילת רייך – משרד עורכי דין, נוטריון וגישור״** מתמחה בקיבוצים, מושבים, תאגידים, בתחום המסחרי-חקלאי-מינהלי וענף הולו על כל שלוחותיו. **עו״ד איילת רייך-מיכאלי משמשת כבוררת וכמגשרת במחלוקות.**

* אנו מזמינים אתכם לבקר **באתר האינטרנט שלנו**: WWW.AYELET-RAICH.CO.IL, **ולעקוב אחרינו בפייסבוק**: ״איילת רייך – משרד עורכי דין נוטריון וגישור״.

הלוח הירוק

הלוח המופץ בכל הקיבוצים

הרפת והחלב | קו למושב | הזמן הירוק | יבול שיא

074-7457405

היכרויות

משרד הכרויות רעות לאיכותיים/ת במשרדי ניתן להכיר בני זוג ששואפים להיות מאושרים. רווקים/ת גרושים /ת אלמנים/ת אתם אלה שהשליטה המלאה על חייכם להגשים שינוי משמעותי בחייכם, זמנו לחייכם אושר, אל תשאח לבד. רכזו את החשיבה שלכם בחשיבה חיובית ליצור שינוי משמעותי בחייכם. להיות מאושרים, להכיר בן/ת זוג לחיים לקצר את התהליך בעזרתי ניצור שינוי משמעותי בחייכם ונגיע למטרה. מומחית להכרויות : הורים מודאגים שילדיהם לא מצאו עדיין זוגיות כלבבם . המאגר מהצפון עד לדרום כולם נבדקים על ידי תעודת זהות

לפרטים : מנהלת המשרד רעות

הכרויות 052-4403890

כתובתי באינטרנט

www.rdatihg.co.il

---

72 **ג' נאה** איש שיחה, אקדמאי, אינטלגנט מעניין מקיבוץ בצפון,מעוניין להכיר חברה לחיים מעניינת ,אשת שיחה,נעימה , לבבית לחברות כנה ואמיתית **לפרטים : 052-8342997**

---

45 רווקה נאה אינטלגנטית נראת צעירה לגילה עם תכונות אופי טובות מנהלת בוטיק. מעוניינת להכיר רווק נאה מעניין עם תכונות אופי טובות וכוונות רציניות לנשואין למתאימים בלבד

לפנות למיכל 053-9115431

---

65 **ג'** מקיבוץ נאה תכול עיניים איש שיחה מעניין רגיש כנה ואמיתי עם אישיות נעימה עם המון כוונות טובות ורצון טוב נתינה עם פרגון מעוניין להכיר חברה לחיים אשת שיחה לבבית חובבת טיולים

לפרטים 054-2401174

טיולים לחו"ל

טרק רגלי פאדום - דארצ'ה, באזור לאדאק (בהימלאיה ההודית)

17 ימים, יציאה: 21/7/19

טיול לטיבט - טיול חוצה הימלאיה בעת פסטיבל השוטון.

16 ימים, יציאה: 23/8/19

לפרטים: איתי שביט - 050-5755200

או "עולם אחר" - 1-700-708-999

www.awt.co.il

לאוהבי הטבע, טיול של 12 ימים לשמורות בקוסטה ריקה.

יציאה ב-27/1/20. טיול מקסים במחיר מדהים.

לפרטים: תמר - 050-7541456.

רוצה לפרסם?
שטח זה יכול להיות שלך!
לפרטים
074-7457405

קראוונים

מכירת חיסול! אתר קרוואנים במחירים מפתיעים ומיוחדים.

052-2796686

***צימרים זריחה בגלבוע**

052-2358554

דיור להשכרה

יחידת דיור מקסימה בנירית שבשרון (קרוב לכביש 6 ול-531)

כניסה ניפרדת, חניה,

השכרה מלאה/חלקית

טל. 0547915522 **רחלי**

מבצע
בקלנועית אפיקים

36 תשלומים שווים ללא ריבית

קלנועית מתקפלת החל מ- **242** ₪ לחודש

קלנועית גדולה מבית אפיקים החל מ- **430** ₪ לחודש

אפשרות לטרייד אין

9901* | משרד מושור להיות חופשי באמת. | **קלנועית® אפיקים**

אפשרות למנגנון שבת | הדגמה חינם בבית הלקוח

כפוף לתקנון. עד 31.7.19. עד 36 תשלומים בכרטיס אשראי בלבד. המחיר לקלנועית מתקפלת דגם Pride GO-GO LE. המחיר לקלנועית גדולה - דגם אפיקים C4. ט.ל.ח

לאו ברנט | Leo Brunt